

DUHOVNO ŽIVLJENJE

la vida espiritual

NOVEMBER 1956

59964

Prijetno zbirališče Slovencev iz Velikega Buenos Airesa na slovenski Pristavi v Moronu je zadnje čase družilo naše rojake tudi pri sv. mašah, kakor je razvidno na prvi strani. — Gornja slika nam kaže del udeležencev ene izmed svetih daritev na prostem. — Na spodnji sliki pa vidimo prisrčen nastop naših deklet ob priliki velike mladinske prireditve, ki se vrši vsako leto v novembru. (Foto L. Erjavec)

POSLEDNJA STOPINJA

„Hiše sedanjosti so le šotori, mi potujoča smo karavana...“

Hodimo, potujemo, zorimo za zadnji korak. November je mesec, ko pri nas doma drevesno listje preleti iz jeseni v zimo, ko se zavrtje v vlažnem mrazu trve snežinke, ko je človek rad doma, za stenami. Mesec, ki človeka sili, da pregleda svoje korake, prehojeno pot in še neprehojeno, v luči poslednje stopinje.

Poslednja stopinja. To je tista usodna stopinja, ki loči naši dve življenji, naš dvojni prostor bivanja, naš dvojni čas. Prehod iz časa v večnost, iz kozmosa v nadkozmos, iz zemskega življenja v nadzemsko.

Nekoč bomo naredili tisti korak. Bog že od pravekov ve, kje, kako in kdaj. On ima določen datum, do sekunde natančno določen.

„Joža moj je bil pokoncu mož, vedno naravnost uprte oči...“ Po tistem zadnjem koraku pa: „Jaz sem sedaj vodoraven mož, vedno na kvišku uprte oči, jaz sem naredil svoj zadnji korak, meni ni treba nikamor več.“ Takrat bomo vsi lego spremenili: prej pokončni, potem vodoravni. Takrat postane zanimivo vprašanje: „Koliko centimetrov je meril?“, ker črni zaboj ne sme biti prevelik, ne premajhen. Takrat bodo brali v časopisu: „Zapustil nas je naš dragi brat, stric in svak, gospod...“

Točno vem, da bo ta trenutek poslednje stopinje prišel. Ne vem pa, kdaj, kje, kako. V Argentini ali v Združenih državah, v Sloveniji ali v Avstraliji, na morju ali na suhem? Ponoči ali podnevi, jeseni ali pomladi, zjutraj ali zvečer? Bo v to vodila starost ali pa bo le zaključek bolezni, posledica nesreče ali sad sovražstva? Ne vem. Vem le, da se neizprosno bliža tisti korak in da že zorim zanj. Mogoče me loči od njega le še sto, petdeset, deset stopinj...

Vse to nepoznanje okoliščin bi ne bilo tako tragično, ko bi smrt res bila, kakor pravijo, kateri ne verujejo, le prehod v žametni nič. Ko bi me nič ne čakalo onstran tega prostora. Ali vsaj, ko bi mi bilo dvakrat narediti zadnjo stopinjo. Usodno je to, da bo naš poslednji korak le eden in da le-ta nosi s seboj nepregledne posledice: onkraj nas čaka življenje ali smrt, kar prav od njega zavisi.

Poslednja stopinja je tako poslednja le v nekem oziru, a je prva v drugem. Pot se ob njej le spremeni, prostor razširi, intenzivnost življenja poveča. Telo, to slabotno orodje za greh in za svetost, res začasno leže v zemljo, a kar je žlahtnejšega v človeku, duša, le preide iz ječe telesnih sten v svobodo božjih dimenzij.

V istem trenutku poslednje stopinje se odloči. Že je tam večni Sodnik s svojo tehtnico. To je najpopolnejši justični postopek. Ni to sodba ljudi, kjer videz tolikokrat igra odločilno vlogo. Pred Bogom je slama slama in kamen kamen. Vse okoliščine, olajševalne in obteževalne, pridejo v poštev. Ljudje so menili, da je šlo pri stopinjah nekoga za razkazovanje, iskanje sebe, niso upoštevali pododovanih bremen, okolja, v katerem mu je bilo hoditi, osebnih razpoloženj, dobre volje. Videli so samo zunanja dejstva, odmislili so vse, ob čemer greh le ni bil tako greh, in so ga obsodili. Pa ljudje so se lahko varali tudi v drugi smeri: menili so, da gre za ponižnost, pa je šlo le za čudovito preračunan napuh; mislili so, da gre za aktivnost, pa je šlo le za beg pred božjo samoto; prepričani so bili, da gre za svetost, pa je šlo bolj za dobro igrano igro. Večna tehtnica se ne zmoti niti za las: kar je, je, in česar ni, ni. Toliko in toliko. Nič več in nič manj.

V tri različna stanja vodi pot: ▼ uživanje, v očiščenje, ▼ trpljenje.

V uživanje: Tam nas pričakuje Bog: iz obličja v obličje ga bomo gledali, spoznali ga kot smo bili spoznani. Tam nas čaka domovina: „Njen sijaj je podoben najdražjemu kamnu jaspisu, ki se sveti kot kristal. Njen zid je zložen iz jaspisa, mesto pa iz čistega zlata, podobnega čistemu steklu. Dvanajstero vrat je dvanajst biserov. In cesta po mestu je čisto zlato kakor prozorno steklo.“ Tam nas čaka družba čistih duhov in tovarišija najplemenitejših oseb, ki so hodile po zemlji, s svojo ljubeznijo, ki je potrpljiva, ki ne išče svojega in ki nikdar ne mine. Skratka: sama dobrota, sama svetost, samo veselje.

V očiščenje. To je kraj, od koder ni mogoče, dokler ni plačan zadnji novič, kajti nič omadeževanega ne more pred Boga. Kakor zlato se tu duše čistijo v ognju. Tu je ogenj, tu je trpljenje, onstran stene pa je Bog in ni muk. Grenak je ta kraj, a kaplja upanja vanj je zavest, da ni za večno. Mogoče bo očiščenje dolgo, mogoče do konca časov, a nekoč pride konec in za koncem Bog.

V trpljenje: Zadnja stopinja je dušo našla brez božjega življenja, brez božje ljubezni, v temi. In v temo pelje pot, v večno ječo, v mračno mučilnico, v ognjeno peč, v ognjeno jezero, kjer gori žveplo, kjer njih črv ne umrje in ogenj ne ugasne. To je kraj, kjer je res treba pred vrati pustiti vsako upanje, kraj večne groze, kjer njega prebivalci vso večnost spoznavajo, kako strašno je pasti v roke živega Boga. Vse človeške in nečloveške muke, potencirane v neskončnost in večnost projecirane — to je le ena plat pekla in ne najhujša. Hujša je zavest božjega prekletstva. Družba podležev, večni obup, stalno očitane vesti — to je konec greha.

Ob zadnjem koraku se odloči to končno stanje. Vse zavisi od tega koraka.

Kaj vse nas čaka onstran!

„Mi pa se bijemo, vijemo, sijemo, gasnemo, škodimo, hasnimo, v kupe medu in otrova si lijemo...“ in pozabljamo na naš edino važni trenutek, na svojo poslednjo stopinjo.

DR. BRANKO ROZMAN, Argentina

Iz psihologije milosti

Vera je milost. „Nihče ne more priti k meni,“ je dejal Kristus, „če ga Oče, ki me je poslal, ne pritegne“ (Jan 6, 44). Sploh je milost prevažen činitelj v našem življenju. Zato je za umevanje vere in nevere velikega pomena nauk o milosti. Kaj torej učita Cerkev in teologija o delovanju milosti v dušah, o psihologiji milosti?

Najprej tri osnovne resnice.

Prva je: Človek brez milosti božje v nadnaravnem redu ničesar ne zmore in takšen, kakršen je sedaj, tudi v naravnem redu ne zmore vsega.

Druga je: Bog daje svojo milost, komur hoče in kakor hoče. Milost je dar, ki ni zanj v naravi in naravnih dobrih delih nobenega pravnega naslova, ne kakršnega koli zaslužnja, ne zahteve, ne kake večje ali manjše primernosti, ne kakega pozitivnega razpoloženja. „Ako pa iz milosti, tedaj ne iz del, sicer milost ni več milost“ (Rimlj 11, 6).

Tretja: Vendar pa Bog, ki je bogat usmiljenja, nikomur ne o odreče milosti, da se tako vsak človek more rešiti, če le resno hoče, saj je po evangeliju Kristus „luč, ki razsvetli vsakega človeka, kateri pride na ta svet“ (Jan 1, 9).

A kako se druga in tretja ujema? Ali je za delovanje milosti vseeno, kakšen je človek, kakšna njegova notranjost, kakšno njegovo življenje, ali je storil, kar je mogel, ali se je marveč zanemarjal?

PRVO NAČELO

Kakor je to skrivnostno, moramo vendar reči, da ni vseeno. Teologi izražajo to misel z načelom: Če človek stori,

kar more, mu Bog ne odreče milosti. To je prvo načelo, zelo važno zlasti v vprašanju vere in nevere. Zakaj ta in ta ne veruje? Ker nima milosti. A zakaj nima milosti? Zato ne, ker ni storil, kar bi bil mogel in moral. Zakaj je oni izgubil vero? Zato, ker se je zanemaril. Načelo se torej glasi: Dasi ni v naravi, v naravnih močeh in v naravnih pogojih ničesar, kar bi milost kakor koli zaslužilo, zahtevalo, klicalo, ali vabilo, skratka ničesar, kar bi svobodo milosti kakor koli omejevalo, vendar milost sama navadno postavlja za svoje delovanje neke naravne pogoje. Naj pojasni to primera iz narave!

NJIVA IN DUŠA

Mislimo si dve njivi, eno zorano in obdelano, drugo nezorano. Vprašajmo sedaj naprej: ali ima zorana njiva kak naslov, da jo sonce obsije? Odgovor more biti le ta: prav nobenega ne. Sonce sije po svojih zakonih s suvereno neodvisnostjo od njive in nje svojstev. Drugo vprašanje je seveda, ali je, če sonce sije in ko sonce sije, vseeno, ali je njiva zorana ali ne? To je pa zopet prav tako jasen odgovor, da nikakor ni vseeno. Na obdelani njivi bo pod toplimi sončnimi žarki začelo kliti in rasti in zoreti dragoceno žito, nezorano njivo pa bo preraščal osat in plevel.

Ako obrnemo to primero na milost, seveda ni popolne enakosti, a neka podobnost je. Podobnost je v tem, da je sonce božje milosti popolnoma neodvisno od razpoloženja naših duš, da ga naša srca s svojimi naravnimi silami ne morejo ne priklicati ali privabiti, da bi sijalo, ne ovreti, da ne bi sijalo. Če pa

milost sije v srca, pa prav tako ni vseeno, ali so srca zorana ali ne. Na zoranih njivah src bo začelo poganjati novo življenje, nezorana srca bodo navadno ostala pusta in prazna.

Opomnimo pa takoj, da je res tudi razlika. Ena razlika je že ta, ki smo jo označili z besedico: navadno. Sonce ne bo nikdar iz neobdelane njive priklicalo žlahtnega življenja. Božja milost časih prestvari tudi srce, da je kakor zorana plodna njiva, ko je bila prej pusta divjina. (Primeri izpreobrnjenj sv. Pavla!)

Druga razlika je ta, da tudi „zorarnost“ ali „nezorarnost“ ne more biti popolnoma neodvisna od milosti, in pa, da božja milost, ki je božja modrost, more svobodno uravnati svoje delovanje po nekih naravnih pogojih, da sije, če so ti pogoji, in da navadno ne sije, če teh pogojev ni. Bog torej ne daje milost, ker so taki in taki naravni pogoji, ampak Bog navadno hoče, da so taki pogoji. Ti naravni pogoji tudi niso glede milosti sami iz sebe, iz svoje narave pogoji — milost teh pogojev ne potrebuje —, ampak so pogoji, ker si jih milost sama za svoje navadno delovanje postavlja. Zakon milosti je zakon harmonije, ki hoče, da bodi med delovanjem milosti in naravo vsaj nekakšna vnjanja zveza: narava mora služiti milosti.

MILOST JE V ZVEZI Z NARAVNIMI POGOJI

Pravimo torej, da Bog iz svoje svobodne volje lahko daje milost navadno le na podstavi nekih naravnih pogojev, zlasti pa, da je lahko milost le na podstavi takih pogojev dejavna.

Če naj navedemo za to kake dokaze, je nepobiten dokaz že izkustvo. Izkustvo priča, da je treba navadno za delovanje milosti nekih naravnih pogojev. Na zunanaj se zdi celo tako, kakor da so na-

ravni pogoji v notranji zvezi milostjo. Ker pa iz dogme o milosti vemo, da niso in da ne morejo biti, je nujen sklep, da milost avtonomno zahteva te pogoje, in reči smemo, da zaradi nekake harmonije med milostjo in naravo.

Na ta zakon harmonije nas spominja vsa ekonomija odrešenja. Božja previdnost je sporedila celo vrsto naravnih pogojev, da se je moglo odrešenje tako završiti, kakor ga je ona zamislila. „Kadarkar je pa prišlo dopolnjenje časov, je Bog poslal svojega Sina“ (Gal 4, 4). Prav tako se le na podstavi določenih naravnih pogojev širi božje kraljestvo na zemlji. Mislimo na rimski imperij; pozneje na špansko in portugalsko svetovno gospostvo; dandanes na svetovni promet. Vsa zgodovina misijonstva priča, da brez nekih naravnih pogojev širjenje božjega kraljestva na zemlji ni možno in da prav tako posebni naravni pogoji to širjenje mogočno pospešujejo.

KRŠČANSKA EKONOMIJA MILOSTI

Ako sedaj po teh splošnih potezah o krščanski ekonomiji bližje pogledamo, kako milost zahteva tudi pri spreobrnjenju posameznikov neke naravne pogoje, nam nudijo misijonska poročila tudi v tem oziru polno podatkov. Misijonarji so praktično že davno spoznali, da morajo biti njive zorane, če naj pod soncem božje milosti prikljije na njih nadnaravno življenje. Benediktinski red je že v zgodnjem srednjem veku vzajemno širil vero in kulturo in dandanes moramo reči, da je pridobil evropske narode za krščanstvo, ko jih je poprej pridobil za kulturo. Tako delajo tudi moderni misijonarji, in sicer bolj in bolj.

V Afriki ponekod misijoni najboljše prospejajo ob državnih postajah. Zakaj? Kljub vsemu zlu, ki ga med črnci povzročajo Evropeci s svojimi razvadami, je vendar kultura, ki jo donošajo, veliko

dobro. Dokler je črnci brez kulture, pravijo misijonska poročila, ga je strašno težko nravno poboljšati. V službi „Belih“ na državni postaji se navadi dela, zlasti rednega dela, ki je „edina šola prave civilizacije“. Počasi spozna ob zgledu belih, da je delo dolžnost in čast. Zave se polagoma tudi odgovornosti pravičnosti, človeškega dostojanstva. Služba na postaji ga osvobodi tiranije domačih nenravnih šeg. V šoli se mu zbudi ukaželjnost. Vse to ga zbliža z misijonom. Tako naravni pogoji „praviljajo“ tla, da milost, ko posije, najde njive zorane.

Še jasneje se kaže na splošno potreba naravnih pogojev za delovanje milosti v Aziji. Izobražen Japonec, ki je na Francoskem prestopil h krščanstvu, je dejal katoliškemu misijonarju: „Jaz se čudim zatajevanju in požrtvovalnosti katoliških misijonarjev. A čnega nimate na Japonskem: dobrodelnih naprav... Brez dobrodelnih naprav pa tega sebičnega in računajočega ljudstva z vsem pridiganjem ne boste izpreobrnil!“ Z izjavo tega Japonca se popolnoma ujema izjava nemškega misijonarja o Indijcih: „Indijcem le s križem oznanjati evangelij se zdi brezplodno delo. Če se ne boste zavzeli tudi za časno blaginjo teh bednih ljudi, boste le malo dosegli.“ Zato so zadnji čas katoliški misijonarji jako uspešno začeli z misijonstvom družiti socialno delo. V Indiji snujejo zlasti belgijski jezuitje rajfajznovke, da rešujejo delavsko ljudstvo brezsrčnih odeluhov.

Koliko src se pridobili misijonarji za

krščanstvo s karitativnim delom, misijonske sestre zlasti s strežbo bolnikom, tega posebej še omenjati ni treba.

Že Suárez je omenil — da navedemo še zgled iz najneznatnejšega vsakdanjega življenja —, da za delovanje milosti prav nobena reč ni indiferentna. N. pr. v kakem kraju se raznese glas, da je prišel misijonar, ki uči „pot življenja“. Kdor ga želi slišati, zgodaj vstane in gre tja, poslušaja, razmišlja, in sam pri sebi tehta, kaj bi dejal. Drugi bi tudi rad slišal, kakšen je ta novi nauk, a ne ljubi se mu vstati in vse skupaj zaleži. Ali je v prvem primeru že kaj nadnaravnega? Suárez po pravici pravi, da ne nujno. Vse tisto, se lahko zgodi zgolj po naravnih vzrokih. Seveda, da on zveličavno veruje, zato je potrebna milost, kakor tudi za takšno hotenje. A nikakor ni nemogoče, da ima pri tem že naravno željo, oprijeti se tega nauka. Tudi to se more imenovati milost, a je le milost, kolikor je milost vse, kar se zgodi pod vplivom nadnaravnih božjih previdnosti. Tako delujejo tu tudi neki nadnaravni činitelji, da prvi pride od resnice, drugi pa ne. Gotovo je v vsem tem mnogo skrivnostnega, a toliko vendar iz vsega prosvita, da milost navadno podstavlja neke naravne pogoje, in kjer tistih ni, tam tudi ni milosti, ali če je, ni dejavna.

Za življenje bomo torej povzeli iz nauka o milosti predvsem načelo: Če človek stori, kar more, mu Bog ne odreče milosti.

(Iz „Izbranih spisov“ dr Aleša Ušeničnika I. zv.)

Rožni venec je „zastava krščanske vere in gotovo jamstvo božjega varstva in usmiljenja. Ta način molitve je presveta Devici nad vse všeč ter tako za obrambo svete Cerkve in krščanskega ljudstva kot za dosego vseh vrst milosti in dobrot, javnih in zasebnih, nad vse učinkovit.“ (papež Leon XIII.)

PAPESKI MOLITVENI NAMEN ZA LETO 1956

Pobožnost k Srcu Jezusovemu tvori bistvo Apostolstva molitve. To je poudaril izrecno sv. oče Pij XII. v pismu „Pastoralis Curae“ z 28. X. 1951.

Dva sta razloga, radi katerih Apostolstvo molitve tako močno ceni češčenje Srca Jezusovega.

Prvi razlog je v tem, da ta pobožnost nad vse učinkovito vžge v duši čustvo ljubezni do Kristusa. Nedvomno mora biti zgrajeno krščansko življenje na odpovedi in ljubezni, ki je vir odpovedi. Ta ljubezen se bo pa pravilno razvila in prišla do vrhunca le, če bo zrastle iz spoznanja druge Ljubezni, s katero nas Kristus za večne čase ljubi.

Drugi razlog pa je naša lastna potreba, kajti češčenje Srca Jezusovega je izredno uspešno sredstvo zoper težave vsakdanjega življenja in duhovne stiske, ki nas večkrat obiskujejo.

Največja nesreča, ki je mogla zadeti sodobno človeštvo je prav njegov odpad od Boga. Greh se bohota in šopiri, kot da bi bil krepost. Toda, „kjer je obilje greha, je še večje obilje milosti“ (cf Rimlj 5, 20). Kristus je v svoji ljubezni močnejši kot svet v svoji hudobiji.

Zato kliče Kristus potom svojega Srca ljudi, naj prisluhnejo največji skrivnosti naše vere: skrivnosti božjega usmiljenja in božje ljubezni.

Istočasno pa vabi božje Srce vse ljudi dobre volje, da potom posvetitve oriznajo njegovo kraljestvo ljubezni in pripravijo pot njegovemu vladanju, z dejanji zadoščevanja pa potolažijo njegovo vse preveč žaljeno ljubezen in tako dosežejo spravo človeškega rodu z neskončno svetim Bogom.

To sta tista dva razloga, ki nagibljeta Apostolstvo molitve, da svoje člane navaja ne le k osebemu češčenju Srca Jezusovega, temveč tudi k razširjanju te pobožnosti med vsemi ljudmi, ki pridejo z njimi v stik.

Molitveni namen za november:

**DA BI VERNIKI POSTAVILI PRESV.
EVHARISTIJO V SREDIŠČE
SVOJEGA ŽIVLJENJA**

V čem je središče tvojega zanimanja? Kod krožijo tvoje misli? Kje je tvoje srce?

Velik del človeštva živi pogansko. Oblast, bogastvo, užitki so cilji, ki jim mnogi posvete vse življenje. Uspehi pa so brez izjeme porazni. Tudi tisti, ki

nekaj dosežejo, plačajo kratkotrajno posest zaželenega krvavo drago: na cilju uvidijo, da so slabo kupčevali. Ne preostane drugega, kot po sili se zadovoljiti s prazno ničemurnostjo, ali pa začeti znova.

Nasprotno je s človekom, ki je življenje naravnal v presv. evharistijo: zagotovo bo dosegel cilj in v njem vse to, po čemer teži človeška narava, pa drugod doseže le peno. Oblast: evharistija jamči za večno slavo in oblast,

soditi dvanajstere rodove. Bogastvo: evharistija je vir vseh milosti, iz nje raste vsi drugi zakramenti; to pa je bogastvo, v primeri s katerim vse drugo ni nič. Užitki: Cerkev prepeva: „ki ima vso sladkost v sebi“. Če se torej predaš Jezusu, se On preda tebi in z njim dobiš vse to, česar egocentričnost ne more doseči, pa še neznansko več: vse tisto, česar si človek niti predstavljati ne more.

Tako je s posameznikom, ki postavi evharistijo v središče svojega življenja. Podobne prenovitve je deležna družba s središčem v evharistiji. Saj v taki družbi — pa naj bo to družina, farno občestvo, narod, Cerkev — pólje božje življenje in se sama spremeni v skrivnostnega Jezusa in z njim daje Bogu popolno češčenje, zahvalo, zadoščenje in zagotovo uslišane prošnje. Življenje iz evharistije jo obsije z ljubeznijo, najvišjim darom in najtrdnejšo vezjo. Tako je družba silna v edinosti in modra v

resnici. Spoznanje le-te je namreč mo-goče samo ob učeništvu Cerkve in iz njenega životvornega izročila.

Predstvljajte si, da bi verniki sodelovali pri mašni daritvi na podoben način kot Marija in svetniki in se redno hranili s sv. obhajilom — takó, da bi naše razpoloženje vodila priprava na daritev in lomljenje kruha, potem pa zahvala za to —: kako bi si bili resnično bratje in sestre! Kako bi z veseljem posnemali Njega, ki je krotak in iz srca ponižen!

Neodoljiva moč skrivnostnega Jezusovega telesa bi tedaj pritegnila tiste, ki so še zunaj. Veliki problemi — vrnitev ločenih kristjanov, pokristjanjenje poganov in preroditev brezbožcev v nadnaravno življenje — bi našli rešitev, zato ker ji mi ne bi več stavili ovir.

Predstavljamjo si in izmolimo si milost za vse to!

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ

CRISTIANOS DE IZQUIERDA Y DERECHA

Hay hoy día, cristianos, llamados de izquierda, que quisieran ver a la Iglesia participando de todos los movimientos sociales y políticos de izquierda y acusan a la Iglesia de estar apegada a viejas estructuras políticas y sociales y prevenen que en ellas morirá por no querer desasirse de las mismas.

Estos tales no saben que el papel preciso de la Iglesia no es el de tomar el partido de esta o aquella institución o de este o aquel régimen, sino de tratar que se busque el reino de Dios y su justicia en todas las instituciones y en todos los regímenes. Olvidan que la Iglesia condenó el liberalismo, que no quiere moral ninguna en los negocios y el comunismo ateo, que negó los derechos de Dios y del hombre dentro de la evolución económica.

Hay también cristianos llamados de derecha que acusan a la Iglesia, no ya de oponerse, sino de pasarse al comunismo, pues que defiende la justicia en los conflictos sociales y porque le pide a los cristianos enrolarse activamente en las cuestiones temporales (Trabajo, Familia, Relaciones internacionales). Y hay quienes llegan hasta a denunciar a sus hermanos ante las autoridades, y hasta hacer graves acusaciones contra los Obispos o a sospechar de la vigilancia del Papa. Olvidan estos tales, que estamos en el siglo XX y que la evangelización continúa en las “tierras nuevas” descubiertas por la ciencia, por la técnica y por la evolución del mundo. Cuestiones todas a las cuales debe de dar una respuesta conforme a la ley de Cristo.

JOE JUCK

SVETI JOZAFAT KUNČEVIČ

Vzhodni Slovani (Rusi, Belorusi, Ukrajinci) so bili sprva vsi katoličani. Po grškem razkolu (1054) so se pod vplivom Grkov pelagoma tudi vzhodni Slovani ločili od vesoljne katoliške edinosti. Toda katoliška Cerkev je vedno delala na to, da bi se ločeni kristjani z njo združili.

Leta 1595 so rusinski škofje v Brestu Litovskem obnovili edinstvo s katoliško Cerkvijo. Papež Klement VIII. je to zedinjenje sprejel in potrdil (1596).

Toda to zedinjenje je imelo v Rusiji tudi protivnike. Med branitelji cerkvene edinosti je bil v poljsko-ruskih deželah sv. Jozafat Kunčevič. Rojen je bil leta 1580 v Vladimirju, glavnem mestu vojvodine volinske. Starši so bili pravoslavni in so sina vzgojili v pobožnosti. Kot deček se je s pomočjo božje milosti po notranjem nagnjenju zedinil s katoliško Cerkvijo. Neki božji nagon ga je spodbujal k delovanju za cerkveno zedinjenje. Zato je postal redovnik vzhodnega obreda sv. Bazilija (v Vilni 1604).

Kot redovnik se je odlikoval po svoji pobožnosti, gorečnosti in po svoji ljubezni do bližnjega. L. 1614 je postal arhimandrit (opat) bazilijanskega samostana v Vilni in je z veliko vnemo delal, da bi svoje rojake pridobil za lepo krščansko življenje in cerkveno edinost.

Leta 1618 je postal nadškof v Polocku. Za zedinjenje je delal s toliko ljubeznijo in gorečnostjo, da je mnogo pravoslavnikov pridobil za versko edinost. Take uspehe je dosegel posebno z zgledom svetega življenja, radovoljnega uboštva in velike radodarnosti, ki je šla tako daleč, da je

za podporo siromakov zastavil celo svoja škofovska oblačila. Z velikim uspehom je utrjeval delo svete edinosti.

Najbolj pa je sveto edinstvo potrdil s prostovoljno in čudovito velikodušno mučeniško smrtjo. Ko so ga opozorili, da so se njegovi nezedinjeni nasprotniki proti njemu zarotili, je vzdihnil: „Gospod, daj mi, da bi mogel kri prelitati za edinost z apostolskim prestolom!“ Ta želja se mu je izpolnila dne 12. novembra 1623 v mestu Vitebsk, ko so ga sovražniki katoliške vere napadli, grozovito ranili in umorili. Po Kristusovem zgledu je pred smrtjo prosil sovražnike, naj prizanesejo njegovim služabnikom. Do zadnjega diha je molil za svoje morilce.

Tako slavno mučeništvo je obrodilo obilne sadove. Velike množice so se povrnilo v katoliško Cerkev, med njimi tudi Jozafatovi morilci. Bog je proslavil mučenca Jozafata s čudeži. Leta 1643 je bil proglašen za blaženega. Ker so se dogajali vedno novi čudeži, ga je papež Pij IX. leta 1867 proglasil za svetnika.

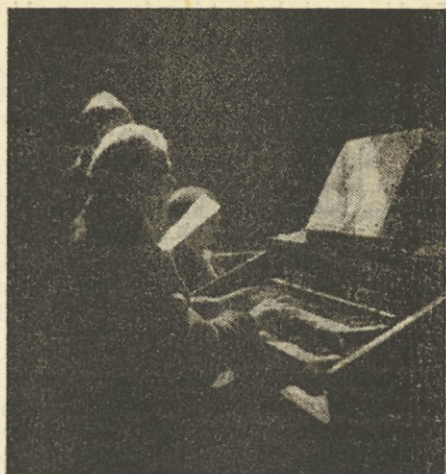
Sv. Jozafat je bil goreč apostol cerkvenega edinstva. Leta 1923 smo obhajali tristoletnico njegove mučeniške smrti. Ob tej priliki (dne 12. novembra 1923) je izdal sv. Oče Pij XI. lepo okrožnico v proslavo sv. Jozafata.

Kakor sv. Jozafat naj bi vsi katoličani pospeševali cerkveno edinost z zgledom svetega življenja in z ljubeznijo do ločenih bratov Slovanov in drugih vzhodnih kristjanov.

ANTON MERKUN, U. S. A.

POJTE GOSPODU VSE DEŽELE!

(Ps 95, 1)

22. novembra praznuje sv. Cerkev spomin sv. Cecilije, device in mučenice. Kot znano, je sv. Cecilija zavetnica cerkvenih pevskih zborov. Ker je bilo ubrano cerkveno petje tako doma kot tudi v tujini vedno lepa odlika slovenskih vernikov, objavljamo misli, ki jih je letos podal o cerkveni glasbi sv. oče Pij XII.

Na božični praznik 1955 je papež Pij XII. izdal okrožnico o cerkveni glasbi. Sveti oče v okrožnici za to glasbo rabi izraz sveta ali bogoslužna glasba. Okrožnica nam dokazuje, kako se Cerkev prizadeva, da bi cerkvena glasba čim bolj odgovarjala svetosti bogoslužja, poglobitvi verskega življenja in tudi umetnostnim predpisom. Za nas Slovence je posebno zanimiva zato, ker priporoča in odobrava ljudsko, pa tudi večglasno petje, ki smo ga že v domovini s tako vnemo gojili.

I. Zgodovina in ureditev bogoslužne glasbe

Izraelci s pesmijo časte Boga

Glasba je velik naravni dar, s katerim je Bog sam obogatil ljudi, ki jih je ustvaril po svoji podobi in sličnosti. Njena posebna vrednost je v tem, da

nam posreduje predvsem bogate duhovne, notranje užitke.

Vsi človeški rodovi, tudi poganski, so gojili umetnost glasbe in petje. Z njo so spremljali svoje verske obrede. Glasba jim je dajala večjo privlačnost in večji sijaj. Posebno pa je s sveto pesmijo častilo pravega Boga izraelsko ljudstvo. Ko je čudežno prišlo skozi Rdeče morje, mu je zapelo veličasten slavospev. Mojzesova sestra Marija je s cimbalami slavila Boga, ljudstvo pa jo je spremljalo s svojo pesmijo. Ko so nesli skrinjo zaveze iz Obedove hiše v Davidovo mesto, so Izraelci s kraljem Davidom na čelu ob glasovih harp, lir, cimbal rajali pred Gospodom. Kralj David je že s posebnimi predpisi uredil glasbo in petje pri božji službi. Teh predpisov so se Izraelci držali, dokler niso bili odpeljani v babilonsko sužnost. Ko so se iz nje vrnili, so jih spet obnovili in jih spolnjevali do Odrešenikovega prihoda.

Tudi prvi kristjani so peli pri bogoslužju

Kristusova Cerkev je že od svoje ustanovitve dalje zelo gojila in spoštovala bogoslužno petje. O tem priča sv. Pavel, ki naroča v pismu Efežanom, naj skupno prepevajo psalme, slavospeve in duhovne pesmi. Prvi kristjani so imeli navado, da so na svojih sestankih peli psalme. Plinij, poganski cesarski namestnik v Bitiniji, piše, da se kristjani ob določenih dnevih zbirajo že pred zoro in pojo slavospeve Bogu. Tudi Tertulijan poroča, da so kristjani na svojih shodih brali sveto pismo, peli psalme in imeli pouk o verskih resnicah. Sveta pesem v čast in slavo Bogu torej tudi v dobi najhujšega preganjanja ni utihnila.

Ko je Cerkev prišla do mirú in svobode, so imeli kristjani navado, skoraj vsak dan peti psalme in himne (slavospeve) cerkvenega bogoslužja. O tem pričajo cerkveni očetje in pisatelji. Polagoma pa so nastajale tudi nove oblike svetih pesmi. Pevske šole, posebno v Rimu, so jih spopolnjevale. Papež, sv. Gregorij Veliki, je te svete pesmi zbral, jih uredil in s posebnimi določbami zavaroval njihovo pristnost in čistost. Tu ima svoj začetek gregorijanski koral in način gregorijanskega petja. Poseben sijaj so v 8. in 9. stoletju temu petju dale orgle. Kmalu potem se je enoglasnemu gregorijanskemu koralu pridružilo večglasno petje, ki se je po zaslugi slavnihi umetnikov v 15. in 16. stoletju zelo spopolnilo in vedno bolj prodiralo. Papež pravi v okrožnici, da je tudi Cerkev „večglasno petje vedno zelo spoštovala in rada dovolila, da je množilo sijaj svetih obredov v samih rimskih bazilikah in pri papeških slavnostih“.

Cerkev — čuvarica cerkvene glasbe

Urejevanje bogoslužne glasbe je v teku stoletij prehodilo dolgo pot. Počasi in s težavo se je vzpenjala od najbolj preprostih in enostavnih koralnih na-

pevov do veličastnih umetniških, v katerih človeški glasovi, združeni z orglasti in drugimi glasbili, odkrivajo bogastvo cerkvenih skladb. Cerkev se je vedno zelo prizadevala, da bi bilo bogoslužje veličastno in za verno ljudstvo vedno bolj privlačno. Obenem pa je skrbno pazila, da glasbeniki niso prekorčili določenih mej in da se v bogoslužno glasbo s pravim napredkom ni vrinil posveten, bogoslužni glasbi nasproten duh, ki bi jo mogel pokvariti.

II. Važna načela

Cerkveno glasbo moramo presojudati v luči načela zadnjega cilja, ki je sveta in nedotakljiva smernica vsakega človeka in vsega njegovega delovanja. Človeka namreč usmerja proti njegovemu zadnjemu cilju, ki je Bog sam, absoluten in nujen zakon, utemeljen v neskočni popolnosti božje narave, in to na tako poln in popoln način, da niti Bog sam ne more nikogar oprostiti njegovega spolnjevanja.

Ta večni nespremenljivi zakon določa, da mora človek z vsemi svojimi deli hvaliti in častiti svojega Stvarnika in ga, kolikor pač more, posnemati v njegovi neskončni popolnosti. Človek, ki je po svoji naravi določen za ta najvišji cilj, je dolžan vsa svoja dela podrediti božjemu pravzoru in k njemu usmeriti vse svoje dušne in telesne zmožnosti, jih tako med seboj urediti, razporediti in voditi, da bo dosegel ta cilj.

Zato moramo tudi umetnost in umetnine presojudati pod vidikom soglasja z zadnjim človekovim ciljem.

Umetnost se upravičeno prišteva med najplemenitejše izraze človeških zmožnosti, saj hoče s človeškimi deli izraziti neskončno božjo lepoto, katere odsev je. Prav zato tudi znani izrek: „umetnost je zaradi umetnosti“ ali nima nobene veljave ali pa zelo žali Boga, Stvarnika, ki je naš zadnji cilj, ker odklanja cilj, vtisnjen v vsako stvar in zmotno trdi, da umetnost nima drugih zakonov razen teh, ki izvirajo iz njene narave.

Jasno je, da ta načela, ki jih morajo

upoštevati ustvaritve vsake umetnosti, veljajo zlasti tedaj, kadar gre za versko, sveto umetnost. Verska umetnost namreč je še bolj posvečena Bogu in ima predvsem namen, širiti njegovo hvalo in slavo, saj s svojimi deli ne namerava drugega, ko priti do src vernikov, da bi jih tako s pomočjo sluha in vida vodila k Bogu. Zato umetnik, ki ne izpoveduje vere v verske resnice ali je tudi po svojem mišljenju in delu daleč proč od Boga, na noben način ne sme izvrševati svete umetnosti, ker nač nima — da se tako izrazimo — tistega notranjega očesa, s katerim bi mogel videti to, kar zahtevata božje veličastvo in češčenje. Tudi ne moremo pričakovati, da bi njegova dela, tuja veri, četudi na drugi strani razodevajo, da je v svoji umetnosti izvedenec in obdarjen z gotovo zunanjo spretnostjo, mogla buditi tisto pobožnost, ki bi odgovarjala božjemu svetišču in njegovi svetosti in bila vredna, da bi jih Cerkev, vodnica in varuhinja verskega življenja dovolila za svete kraje.

Umetnika pa, ki je trden v veri in živi življenje, vredno kristjana, pa priganja ljubezen do Boga, da zvesto izrablja sile, ki mu jih je dal Stvarnik. Zato se resno prizadeva, da s pomočjo barve, zvoka ali risbe izrazi tako spretno, privlačno in iskreno resnice, ki jih veruje in pobožnost, ki jo goji, da je njegova umetniško izražanje bogoslužje in pobožnost, s katero podžiga in spodbuja ljudstvo k veri in pobožnosti.

S temi načeli in zakoni o umetnosti je posebno tesno združena cerkvena glasba, ker je bliže bogoslužju ko druge svobodne umetnosti, kakor: stavbarstvo, slikarstvo in kiparstvo. Te vrste umetnosti pripravljajo le bogoslužju primeren in dostojen prostor, cerkvena glasba pa dobiva navdihov v svetih obredih in bogoslužnih opravilih, jih spremlja in bogati. Zato ima Cerkev veliko skrb, da od glasbe, ki je nekaka služabnica bogoslužja, odstranjuje vse, kar ne odgovarja bogoslužju ali moti vernike pri povzdigovanju src k Bogu.

Pomen cerkvene glasbe

Pomen in namen svete glasbe je predvsem v tem, da s svojo blagostasnostjo lenša in krasi pri daritvi glasove duhovnika ali krščanskega ljudstva, ko poje hvalnice Najvišjemu, da dviga duše k Bogu in pospešuje gorečnost bogoslužne prošnje krščanske skupnosti.

Pomen cerkvene glasbe pa bo toliko večji, kolikor bolj se bo približala evharistični daritvi na oltarju, podpirala duhovnika, ki jo opravlja in z njim družila ljudstvo, ki se je udeležuje.

Nato govori papež o ljudski cerkveni pesmi z besedami:

„Poleg tega pa moramo zelo ceniti tudi ono vrsto glasbe, ki sicer v prvi vrsti ne služi bogoslužju, pa je vendar po svoji vsebini in svojem cilju velika opora verskega življenja in se upravičeno imenuje verska glasba. Vendar te vrste glasba, ki je imela svoj izvor v Cerkvi in se je pod njenim varstvom tudi srečno razvila, more imeti velik in zveličaven vpliv, kakor uči skušnjaja, pa naj se rabi v svetiščih pri izvenbogoslužnih pobožnostih ali pa zunaj svetišča za povečanje sijaja slovesnosti in praznikov.“

Na koncu drugega dela svoje okrožnice o cerkveni glasbi papež pravi, da vsi tisti, ki s svojimi umetniškimi darovi verske pesmi skladajo ali jih izvajajo, vršče pravi apostolat, ki ga jim bo Kristus sam poplačal. Zato naj cenijo svoj poklic in se zavedajo, da niso samo umetniki ali učitelji umetnosti, ampak Kristusovi služabniki in sodelavci.

III. Lastnosti cerkvene glasbe in gregorijansko petje

V tretjem delu okrožnice govori papež o lastnostih, ki jih mora imeti cerkvena glasba in o pomenu gregorijanskih napevov. Da bo verska glasba dosegla svoj vzvišeni cilj, mora biti v čim globlji zvezi z bogoslužjem in imeti značilnosti bogoslužja samega. Papež sveti Pij X. je določil, da mora imeti cerkvena glasba tri lastnosti: svetost, dobroto in veseljnost.

Cerkvena glasba mora biti najprej sveta. Zato se mora na vso moč

varovati vsakega posvetnega duha. S svetostjo se posebno ponaša gregorijansko petje, ki ga Cerkev rabi že več stoletij in je tako postalo nekako njena dediščina. Napev gregorijanskih spevov zvesto spremlja besedilo, nonazornie njegovo moč in učinkovitost ter tako rosi v duše vernikov milino. Njegovi napevi so enostavni in preprosti, toda tako umetniški, zvišeni in polnj svetega navdihnjenja, da budé občudovanje vseh vernikov. Obenem so pa tudi neizčrpen vir, kjer umetniki in skladatelji dobivajo navdihe za nove napeve.

„Če bo gregorijansko petje v katoliških svetiščih po vsem zemeljskem krogu odmevalo tako čisto in nepokvarjeno kakor sveto rimsko bogoslužje, bo znak njegove vesoljnosti tako očividno, da bodo verniki, kjerkoli živé, te speve sprejemali tako, kakor bi jim bili znani in njihova last. Tako bodo z veliko radostjo svoje duše občutili čudovito edinstvo Cerkve. To je eden izmed glavnih razlogov, zakaj Cerkev tako želi, da se besede gregorijanskih spevov kolikor najbolj mogoče prilagode latinskim besedam svetega bogoslužja.“

Sveta stolica je sicer iz zelo važnih razlogov dovolila nekatere izjeme. Vendar papež želi, naj se brez dovoljenja Svete stolice ne širijo v druge kraje. Škofom in njihovim namestnikom priporoča, naj tudi tam, kjer imajo izjemne pravice, poskrbé, da se bodo verniki že v mladosti naučili lažjih in bolj rabljenih gregorijanskih spevov in z njimi spremljajo bogoslužne obrede, tako da bosta tudi v tem vedno bolj odsevali edinstvo in vesoljnost Cerkve.

„Vendar, kjer je že stoletna ali davna navada, da pri slovesni evharistični daritvi potem, ko odpojo svete bogoslužne besede, dodajo v domačem jeziku kake ljudske pesmi, jih more krajevni ordinarij dovoliti, če misli, da zaradi krajevnih in osebnih razmer ni pametno odpraviti te navade.“

Da bi pevcii in krščanski verniki vedno bolj razumeli pomen latinskega besedila in napeve gregorijanskih spevov,

opozarja papež na opomin tridentinskega cerkvenega zbora, naj dušni pastirji večkrat, zlasti ob nedeljah in zapovedanih praznikih, razlagajo mašno besedilo in njegove skrivnosti.

Večglasno petje

Ko papež priporoča gregorijansko petje, pa nikakor noče odpraviti iz cerkvenih obredov večglasnega svetega petja. Saj tudi večglasne skladbe, ki imajo vse potrebne lastnosti, zelo pospešujejo veličastvo bogoslužja in močno budé pobožna čustva v srcih vernikov.

Ko je večglasna cerkvena glasba v teku stoletij začela pronadati in v zadnjih desetletjih prihajati pod vedno večji vpliv posvetnih skladb, se je po zaslugi neutrudljivega prizadevanja merodajnih mojstrov spet srečno obnovila. Moderni skladatelji imajo na razpolago preskušena dela starih umetnikov, ki jih morejo posnemati in z njimi tekmovati.

Načela o cerkveni glasbi veljajo tudi za orgle in druga glasbila. Prvo mesto med vsemi glasbili imajo orgle, ki se edine morejo popolnoma prilagoditi cerkveni pesmi, s svojimi nežnimi in veličastnimi glasovi povzdigniti sijaj cerkvenih obredov, ganiti srca vernikov, jih napolniti z nebeško radostjo ter jih dvigniti k Bogu in nadnaravnim dobrinam.

Poleg orgel so za službo božjo tudi primerna tista glasbila, ki ne motijo svetega opravila in resnosti svetega kraja s svojim hrupom in hreščanjem. To so posebno violina in druga glasbila na lok, ki imajo sama ali ob spremljavi orgel ali drugih glasbil na strune izredno moč izražanja žalostnih ali veselih čustev. Že v okrožnici „Mediator Dei“ (Božji Posrednik) je papež priporočil, naj se vrata naših cerkva široko odpro vsem skladbam, ki nimajo v sebi nič posvetnega in nevrednega bogoslužnih opravil, ker zelo množe sijaj in lepoto svetih obredov, dvigajo duha k Bogu in pospešujejo pobožnost. Svetoval pa je, da je tam, kjer manjka potrebne spretnosti, bolje težje skladbe opustiti,

kakor jih izvajati tako, da bi motile božjo službo ali cerkveno slovesnost.

Ljudske verske pesmi

Poleg večglasne in gregorijanske glasbe pa so tudi verske pesmi v domačem jeziku. Nastale so večinoma iz bogoslužnih spevov. Polagoma pa so se vedno bolj prilagodile mišljenju in čustvovanju posameznega naroda. Kakor so različni značaji narodov in krajev med seboj, tako so različne tudi te pesmi. Da bodo te pesmi vernemu ljudstvu v duhovno korist, se morajo popolnoma strinjati z naukom katoliške Cerkve, imeti razumljivo in jedrnato besedilo in preprost napev, pa tudi gotovo umetniško vrednost in versko resnost.

Te pesmi, ki imajo svoj izvor v globini ljudske duše ter jih poje vse verno ljudstvo pri bogoslužnih opravilih, zelo budé pobožna čustva in dvigajo duha k nebeškim stvarim. Sicer se med slovesnimi petimi mašami brez posebnega dovoljenja Svete stolice ne smejo rabiti, vendar pa morejo med navadnimi mašami tem bolj vplivati na vernike, da bodo spremljali sveto opravilo s svojim duhom in glasom ter tako združevali svojo pobožnost z duhovnikovimi molitvami.

Na koncu tretjega dela svojo okrožnico dá papež nekaj navodil misijonarjem. Vsi predpisi o cerkveni glasbi veljajo za narode, kjer je katoliška vera že trdno zasidrana. V misijonskih krajih teh predpisov ne bo mogoče izvrševati, dokler ne bo primernega števila kristjanov in svetišč, rednih šol in dovolj duhovnikov. Vendar papež tudi misijonarjem priporoča, naj polagajo veliko važnost na cerkveno petje. Mnogo poganskih rodov ima izredno nagnjenje do glasbe. Z njo spremljajo malikovalske obrede čiščenja svojih bogov. Zato morajo glasniki pravega Boga to nagnenje izrabiti in ljubezen do verske pesmi zelo gojiti. Nasproti poganskim verskim spevom naj postavijo krščanske pesmi, ki v njihovem domačem jeziku in napevu opevajo verske resnice, življenje Jezusa Kristusa, presveto Devi-

co in svetnike. Cerkev je že v najstarejših časih obenem z misijonarji in evangelijem v poganske kraje pošiljala bogoslužne gregorijanske napeve, da bi tako pogansko ljudstvo pridobila za katoliško vero.

IV. Navodila škofom, vodstvom semenišč in redov

V zadnjem delu svoje okrožnice sv. oče priporoča škofom, naj modro uporabljajo vse pripomočke, da se bo božja služba čim lepše in dostojneje vršila. Ker je cerkvena glasba zelo važen pripomoček za to, naj zanjo vestno skrbé. Zato naj ustanové v vseh stolnih cerkvah in večjih svetiščih posebno pevsko šolo, ki naj bo pod njihovo oblastjo. Ta šola naj daje zgled, kako je treba spolnjevati predpise o cerkveni glasbi pri službi božji.

Posebno pa papež naroča, naj vsi gojenci semenišč, redovniških in misijonskih zavodov dobro spoznajo pod vodstvom profesorjev, izvedencev umetnosti cerkvene glasbe, važnost in pomen svete glasbe in gregorijanskega petja in se ga nauče tudi dobro peti. Profesorji cerkvene glasbe pa naj se strogo drže navodil in predpisov Svete stolice o tej zadevi. Kadar se kdo med njimi posebno odlikuje v zmožnosti in ljubezni do cerkvene glasbe, naj opozoré škofa ali druge predstojnike, da ga pošljejo v Papeški zavod za sveto glasbo ali na kako drugo cerkveno glasbeno šolo.

Sklep. Papeževo upanje

Sveti oče upa, da bo s svojo obširno okrožnico dosegel, da bodo škofje goreče pospeševali umetnost cerkvene glasbe, ki je tolikega pomena za dostojno in veličastno opravljanje božje službe. Tisti pa, ki sami gojijo in vodijo glasbeno umetnost, bodo dobili novih pobud za svoj odlični apostolat. S pomočjo te umetnosti bo Cerkev dosegla, da bodo njeni sinovi z močno vero, s trdnim upanjem in z gorečo ljubeznijo dostojno slavili Boga v svetiščih, pa tudi v družinah in v krščanski družbi.

Priredil Gregor Mali

ZDRAVNIK SVETUJE: PRED POROKO

Draga prijateljja!

Najlepša hvala za pismo in za veselo novico.

Rad ugodim Vajini želji, da napišem par misli s svojega stališča upoštevajoč Vajino bližnjo življenjsko odločitev. A že kar takoj v začetku želim poudariti: Zbral sem nekaj misli, ki Vam jih sporočam kot zdravnik in kot Vajin prijatelj. Pišem Vama torej kot zdravnik-svetovalec. Kaj več kot nasvetov ne moreta in ne smeta od mene pričakovati, kar se zadeve Vajine poroke tiče. Zakaj? Ker je sveti zakon, ki ga name-ravata skleniti, božja ustanova, eden od sedmih svetih zakramentov, katerih ču-varka in delilka je sveta Cerkev, ker le-ta odloča, komu katerega od njih podeli oz. zavrne.

Ker obstoje stvari, o katerih posebno zdravnik lahko nekaj pove iz svoje lastne prakse in izkušenj in ker pozna mnoge stvarnosti človeškega življenja, zaradi tega nadaljujem s pisanjem.

Prvi pogoj za bodoči zakon je iskrena ljubezen. Bistvene važnosti je, da se imata zares rada, da se resnično ljubita. Vendar ni zadostna naravna, mesena, erotična ljubezen, ki je nepopolna, nezadostna in minljiva. Le prava krščanska ljubezen daje vsakemu zakonu pravi smisel in tudi nudi pomoč in uteho v vseh letih zakonskega življenja. Pa o tem in o vzvišenosti svetega zakona Vama bo več in lepše povedal duhovnik, ki Vaju bo na sveti zakon pripravil.

Sodim, da vsak od Vaju že samega

sebe pozna; da sta že doživela srečanje s samim seboj. Ker sta tudi že prešla ono dobo prve zaljubljenosti, menim, da tudi drug drugega dovolj dobro poznata, v dobrih in slabih lastnostih, da drug drugega trezno sodita in da sta se že drug za drugega odločila. Tako že zares vesta, za kaj se imata rada in v čem sta si posebno všeč. Prav bi bilo, da bi si ne ugajala le zaradi kakšnih zunanjih minljivih in nebitvenih lastnosti in ozirov: lepota, denar, zveze, položaj, čast, itd. Tudi bi ne bilo prav, da bi se poročila zaradi kakršnih koli ozirov, okoliščin, pritiskov, nasvetov, pa naj bi jih bila deležna od kogar koli. Hočem s tem reči, da naj bo Vajina odločitev za skupno življenjsko pot res Vajina osebna, samostojna, svobodna in zavestno hotena odločitev. Le tako bosta gotova, da sta se res vidva vzela, da se bosta razumela, se bosta znala izpopolnjevati pa tudi prenašati skozi vse dolgo pot zakonskega in družinskega življenja. V zakonu ni vse samo lepo in veselo. Pride čas spoznanja, pridejo dnevi težav, skrbi in morda nesporazumov. Zelo prav bi bilo, da imata pred očmi vsa bodoča dogajanja v zakonu, v kolikor Vama je sedaj mogoče. Ne bi rad, da bi si bodoče skupno življenje preveč nestvarno, nepopolno predstavljala in bi se morda že zgodaj kesala svojih odločitev, ko bi bilo že prepozno. Kot vesta se sveti zakon veljavno sklene le enkrat samkrat in tako vez razveže le smrt.

Ne bi želel, da bi Vajina zgolj na-

ravna zaljubljenost že kmalu minila, že po nekaj letih. Potrudita se, da si prilastita in drug na drugem znata najti vedno novih lastnosti, kreposti, navad in potez, vsega kar more vzdrževati možnost Vajine trajne všečnosti, simpatije.

Poglejta še, kako se temperamentalno skladata. Ne bi bilo dobro, da bi bila oba enakega, na primer razburljivega, sangviničnega temperamenta. Boljše je, da sta si temperamentalno dokaj različna, v neki meri dopolnjujoča se.

Prepričan sem, Slavko, da boš dober mož in prevdaren družinski oče, da boš znal svojo vztrajnost in odločnost združevati z obzirnostjo, taktom in razumevanjem. Metka bo tudi s svoje strani prispevala k skupni sreči; ker Te ima rada in Ti zaupa, se Ti bo znala podrediti in Te spoštovati. Kolikor se spominjam je Metka prav lušno, veselo in zdravo dekle, ki zna skrbeti tudi, za svojo zunanost. Tudi dobra gospodinja bo, kot pišeš, in jaz mislim, da bo — tako kot njena — tudi ona dobra in verna mati Vajinih otrok. Prav bi bilo, da se pouči, kako naj skrbi zase v času nosečnosti, kako za novorojenčka in dojenčka, da bo ta zares varen v naročju mlade matere. Oba pa se poučita o vzgoji otrok, ki je najvažnejša naloga krščanskih staršev.

Uverjen sem, da se Vidva skladata tudi v drugih ozirih, kot na primer, da si Ti, Slavko, starejši od Metke, da sta oba še mlada, da s poroko nista ne premalo ne predolgo odlašala, da sta ta čas porabila za medsebojno poznanje, da imata že toliko denarja, da že lahko mislita na lastno stanovanje in podobno, in končno, da sta iste narodnosti in vere. Menim, da Vama ni potrebno še

Ženin je pisal, v hiši je radost

posebej razlagati važnosti vseh teh okoliščin, na katere sta tudi že sama mislila.

O tem, če smeta skleniti sveti zakon — če ni med Vama kakšnih zdravstvenih zadržkov, ki jih upošteva Cerkev — o tem Vaju bo tudi duhovnik poučil in, če bi bilo potrebno, nasvetoval zdravniški pregled. Tak zadržek obstoja če je kdo od bodočih zakoncev za zakon gotovo in stalno nesposoben ali neploden. Cerkev tudi ne dovoljuje zakonskih zvez med bližnjimi sorodniki v direktni liniji, v stranski pa do tretjega kolena. Glede telesnih hib, poškodb, obolenj in duševnih motenj ali bolezni pri kakem od zakoncev Vama v informacijo navajam besede papeža Pija XII (go-

vor genetikom, 8. 9. 1953), ki jih lahko kot splošne smernice upoštevamo v omenjenih primerih. Tako pravi sveti oče:

„Kadar nosilec kake dedne hibe ni sposoben obnašati se po človeško, torej niti za sklenitev zakona, ali kadar je pozneje postal nesposoben s svobodnim aktom nazaj zahtevati pridobljeno pravico za veljaven zakon, se mu lahko na dovoljen način prepreči prokreacija novega bitja. Izven teh primerov je prepoved zakona in zakonskega stika z bioloških, genetičnih in evgeničnih razlogov krivica, pa naj bo kdorkoli tisti, ki proglasi prepoved, to se pravi, posameznik ali javna oblast.

Brez dvoma obstoji pravica in v večini primerov dolžnost opozoriti tiste, ki so v resnici nosilci dednih hib, na breme, ki ga naprtijo samim sebi, svojemu drugu in svojemu potomstvu; to breme lahko postane neznosno. Toda odsvetovati ne pomeni prepovedati. Morejo obstojati drugi razlogi, predvsem moralnega in osebnega značaja, ki pooblaščajo sklenitev in rabo zakona, vključno v omenjenih okoliščinah.“

Že medsebojna iskrenost in prijateljstvo privedeta do tega, da vsak od bodočih zakoncev, ki je nosilec kakšne težke hibe, telesne poškodbe ali resne kronične bolezni (sladkorna bolezen, nekatere bolezni srca, spolne in nalezljive bolezni), sporoči svojemu bodočemu zakonskemu drugu svoje nenormalno oz. bolezensko stanje; pa tudi vednost, da je za veljavnost zakona potrebno, da zdrava plat na to pristane, in da obstoji važen razlog, ki zakon nasvetuje oz. dovoljuje. Zdravnik bo seveda eden prvih, ki bo nasvetoval, da se obojeli zdravi še pred zakonom.

POSTANI MOJ UČENEC

Položi si na glavo trnov venec,
zadeni križ na ramo svoj,
navkreber stopi za menoj!
Postani moj učenec!

Preko čela curek mi krvav polzi,
hrbtenica se mi je boleče zvila,
rama obtežena nizko upognila
in stopinje moje so škrlatna kri.

Moja pot je težka, a vesela:
duša čuti novo razodetje.
Le poslušaj mučeniško čudovito petje,
ki ga množica ni razumela.

Kdor hoče biti moj učenec,
naj sebe samega premaga,
vsak dan naj križ na ramo si polaga,
da mu postal bo milosti studenec.

Prijatelj moj, nikar ne toži
nad mrzlo roko bridkega trpljenja.
Trpljenje moč je tvojega življenja,
kot muzla rosa moč je roži.

Vesel podaj se zdaj na težko pot!
Hlepenje po strasteh pozabi.
Pomni, da Zveličar te ljubeče vabi:
Kreni s ceste hudobij in zmot!

Kristofil

To so v glavnem vse misli, ki sem jih Vama želel sporočiti, ne zato da bi Vaju begal in razburjal, pač le z namenom, da jih mirno, vendar resno upoštevata, ker sem jih napisal v Vajino dobro.

Želim, da se kmalu poročita, če je božja volja taka. Že sedaj pa vso srečo in mnogo božjega blagoslova!

Sprejmita moja najlepše pozdrave!

Dr. S. P.

Vajin Luka.

Edinorojeni Sin božji

„Kdorkoli prizna, da je Jezus Sin božji, je Bog v njem in on v Bogu“ (1 Jan 4, 15).

Naša vera v Jezus Kristusa in v njegov nauk se opira na dejstvo, da je Jezus Kristus trdil in dokazal, da je Sin božji. Brez te osnove bi bila naša vera prazna, nesmiselna. Zato se bomo skoraj v vseh poglavjih o Kristusu povračali na to osnovno resnico naše vere.

Kristus je Boga dosledno imenoval svojega Očeta:

„Vse mi je izročil MOJ Oče (Mt 11, 27).

„Iz hiše MOJEGA Očeta ne delajte tržnice“ (Jan 2, 18).

„Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je MOJEGA Očeta?“ (Lk 2, 49).

„To je namreč volja MOJEGA Očeta, da bi vsakdo, ki Sina vidi in vanj veruje, imel večno življenje“ (Jan 6, 40).

„V hiši MOJEGA Očeta je mnogo bivališč“ (Jan 14, 2).

Kadar je Kristus govoril o Bogu z drugimi, ni rekel „naš Oče“, temveč je razlikoval in rekel „moj Oče“, „tvoj Oče“, „vaš Oče“.

„Tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil“ (Mt 6, 4. 6).

„Vaš Oče ve, kaj potrebujete, preden ga prosite. Vi torej takole molite: Oče naš, kateri si v nebesih...“ (Mt 6, 8. 9).

Mariji Magdaleni je dejal vstali Zveličar: „Ne dotikaj se me, zakaj nisem še šel k SVOJEMU (= mojemu Očetu). Pojdi pa k mojim bratom in jim reci: Grem k svojemu in VAŠEMU Očetu“ (Jan 20, 18).

Čeravno se je Kristus navadno imenoval „Sin človekov“, se je včasih, kadar je šlo za jasnost, imenoval tudi „Sin božji“:

„Ta bolezen ni za smrt, ampak v slavo, da se poveliča Sin božji“ (Jan 11, 4).

„Pride ura in je že sedaj, ko bodo mrtvi slišali glas Sina božjega“ (Jan 5, 25). Prim. Jan 6, 65 in dr.

Kristus je dopustil, da so ga tudi drugi imenovali Sin božji. Lazarjeva sestra Marta je izpovedala svojo vero vanj: „Gospod, jaz verujem, da si ti Kristus, Sin božji“ (Jan 11, 27). Podobno ozdravljeni sleporojeni (Jan 9, 35-37).

Posebno slovesno je Kristus potrdil Petrovo izpoved, storjeno v imenu vseh apostolov, da verujejo, da je on „Kristus, Sin živega Boga“ (Mt 16, 16).

Končno je Kristus pred vrhovnim judovskim sodiščem slovesno izjavil, da je Sin božji, in je bil pravno prav zaradi te izjave obsojen na smrt (Mt 26, 63-66; Mr 14, 61-64; Lk 22, 67-71).

Sledč Kristusovemu nauku o svojem božjem izvoru in verovanju njegovih sodebnikov, zlasti apostolov in evangelistov, je Kristusova Cerkev vedno verovala in učila, da je Kristus Sin božji, učlovečena druga oseba presvete Trojice. V nicejskokoncarigrjski veroizpovedi izpovedujemo:

„Verujem v enega Boga, Očeta vse-mogočnega... In v enega Gospoda Jezusa Kristusa, EDINOROJENEGA SINA BOŽJEGA, ki je IZ OČETA ROJEN pred vsemi veky in je Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega.

Boga. ROJEN, ne ustvarjen, ENEGA BISTVA Z OČETOM.“

JEZUS JE EDINOROJENI SIN BOŽJI, KI JE ROJEN IZ OČETA IN Z OČETOM ENEGA BISTVA.

Bog je Duh. Zato gre pri božjem rojstvu za edinstveno rojstvo, ki je skrivnost naše vere in je del skrivnosti presvete Trojice.

Ko smo govorili o presv. Trojici, smo dejali, da so vse tri osebe presv. Trojice enake v vsem razen v izvoru. Oče ne izhaja od nikogar, Sin izhaja po rojstvu iz Očeta, Sveti Duh izhaja od Očeta in Sina. Vse tri osebe presvete Trojice imajo eno in isto božjo naravo. Spomnimo se na kratko, kaj je oseba in kaj je narava (bistvo) osebe!

Oseba je delujoče počelo; „jaz“, ki deluje. Njej se pripisuje delovanje. Osebe so le umska bitja.

Narava je bistvo stvari, ki se je poslužuje oseba (on, ki deluje) za svoje delovanje. Pri človeku sta to telo in duša. V človeku je le eno delujoče počelo, en „jaz“, ena oseba. V Bogu so tri osebe, narava pa je ena sama, edinstvena božja narava.

Da Sin izhaja iz Očeta po rojstvu, je verska resnica. Atanazijeva veroizpoved pravi: Sin izhaja iz Očeta; ni narejen, ne ustvarjen, temveč rojen.

Sveto pismo imenuje Kristusa edinorojenega Sina božjega. Trdi torej, da Kristus izhaja iz Očeta po rojstvu. Sam Kristus je dejal Nikodemu:

„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega EDINOROJENEGA Sina“ (Jan 3, 16). Prim. 1 Jan 1, 9.

„In Beseda (= Sin božji) je meso postala (= se je učlovečila). In videli smo njeno slavo, slavo kakor EDINOROJENEGA od Očeta“ (Jan 1, 14).

„Boga ni nikoli nihče videl; EDINO-

ROJENI SIN, ki je v naročju Očetovem, on je povedal“ (Jan 1, 18).

On je „PRVOROJENEC vsega stvarstva“ (Kol 1, 15). Prim. Hebr. 1, 6.

Bog „svojemu LASTNEMU Sinu ni prizanesel, ampak ga je dal za nas vse“ (Rimlj 8, 32).

O EDINOROJENEM, PRVOROJENEM LASTNEM Sinu božjem je mogoče govoriti le, ker gre za pravo rojstvo Sina od Očeta.

Na kak način izhaja Sin od Očeta?

Na podlagi raznih mest sv. pisma, ki jih bomo pozneje omenili, sklepajo bogoslovci, da Sin izhaja iz Očetovega Uma.

Bog je Duh, ki ima um in voljo. Dvojno je torej njegovo delovanje: spoznavanje in hotenje. Bog, neskončni Um, spoznava samega sebe in sicer spoznava sam sebe takega kot je. To spoznanje ni le delno in v presledkih, temveč je popolno, trajno, večno. Bog ima v sebi misel, podobo samega sebe. Kakor neustvarjeni razum rodi misel, tako tudi neustvarjeni božji Um rodi božjo Misel ali Besedo.

Razlikujemo izgovorjeno besedo in neizgovorjeno besedo ali misel, ki ostane v razumu. Pri Bogu moremo govoriti le o neizgovorjeni besedi. A tudi misel je pri Bogu vse kaj drugega kot pri ustvarjenih, razumskih bitjih. Misel ustvarjenih bitij je mnogotera, prigloda in nepopolna. Nastane in izgine vsak trenutek. Pri Bogu ni nič nepopolnega, nič časnega, nič priglodnega.

Misel Boga, čigar dejavnost je neskončna in popolna, je enkratna, edina, večna, popolna, z Bogom enega bistva. S svojo večno mislijo spoznava sam sebe v vsej popolnosti. Ta edina, popolna, prva in zadnja misel, ki je izšla in izhaja iz božjega Uma, ostane v njem večna kot točna podoba Boga samega.

V človeku je misel od njega različna in ostane v njem. Podobno je tudi v Bogu Misel ali Beseda od njega različna, a se od njega ne loči. Očetova Beseda je Očetu sobistvena (iste narave z Očetom).

Misel, ki jo Bog rodi, je lastna oseba in se imenuje Sin, ker je rojena. Imenuje se tudi Beseda, ker je izgovorjena v božjem Umu.

Predno govorimo obširneje o rojstvu Sina iz Očeta, spregovorimo nekaj besed o izhajanju Svetega Duha iz Očeta in Sina!

Oče, ki se spoznava v Sinu, Sina ljubi kakor vsako bitje ljubi svoj umotvor. Enako bi umotvor ljubil umetnika, ako bi imel razum. Božji Sin ima um in voljo (isti um in voljo kot Oče) in ljubi Očeta, kakor Oče ljubi Sina. Ta ljubezen med Očetom in Sinom je lastna oseba, tretja oseba presv. Trojice ali Sveti Duh. Sin je rojen iz Očetovega Uma, Sveti Duh izhaja iz volje in ljubezni Očeta in Sina.

Pri izhajanju Sina iz Očeta gre za pravo rojstvo. Da moremo govoriti o rojstvu, se zahteva, da živo bitje izhaja od živega bitja in da roditelj rojenemu posreduje svojo naravo, tako da imata roditelj in rojeni enako naravo, po kateri sta si podobna. Pravimo, da starši rode otroka, ker so oni enako kakor otrok živa bitja in posredujejo otroku človeško naravo, tako da imajo starši in otrok enako človeško naravo (telo in dušo), po kateri so si podobni.

Človek izhaja iz dveh počel, od očeta in matere. Božji Sin izhaja le od enega počela, od Očeta. Vendar gre pri večnem božjem rojstvu Sina za rojstvo v pravem pomenu besede in ne morda le za prisposodbo. Hkrati je to rojstvo najpopolnejše rojstvo, v katerem se na-

haja v najpopolnejši meri vse to, kar spada k bistvu rojstva.

ROJSTVO SINA BOŽJEGA JE PRAVO ROJSTVO, KER ŽIVI SIN IZHAJA OD ŽIVEGA OČETA.

Bog je On, ki je. Bog ima življenje sam v sebi in biva sam po sebi. Bog je življenje. Psalmist pravi Bogu:

„Pri tebi je vir življenja“ (Ps 35, 9).

Kristus pravi svojemu Očetu: „živi Oče“ (Jan 6, 57), ki „ima življenje sam v sebi“ (Jan 5, 26).

Sveti Pavel poklekujе „pred Očetom Gospoda našega Jezusa Kristusa, od katerega je vsako očetovstvo v nebesih in na zemlji“ (Ef 3, 14).

To božje življenje nujno zahteva tri božje osebe v eni božji naravi. Isto božje življenje, katero ima Oče, se preliva tudi v Sina in iz obeh v Svetega Duha. Kristus pravi o sebi:

„Kakor ima Oče življenje sam v sebi, tako je dal tudi SINU, da ima ŽIVLJENJE V SEBI“ (Jan 5, 26).

„Kakor je mene poslal živi Oče in jaz ŽIVIM PO OČETU, tako bo tudi tisti, ki mene uživa, živel po meni“ (Jan 6, 57).

„Jaz sem pot, resnica in ŽIVLJENJE“ (Jan 14, 6).

„Jaz sem Prvi in Poslednji in ŽIVI; ŽIVIM na vekov veke“ (Raz 1, 17. 18).

Apostol Janez pravi o Jezusu: „Ta (Kristus) je resnični Bog in večno ŽIVLJENJE“ (1 Jan 5, 20).

„In življenje se je razodelo in smo videli in slišujemo ter vam oznanjamo večno ŽIVLJENJE, ki je bilo pri Očetu (1 Jan 1, 2). Sin božji je življenje, ker večno živi in je VIR ŽIVLJENJA tudi za nas. Sv. Ambrož in Avguštin razlagata besede: Pri tebi je vir življenja (Ps 35, 9) v tem smislu, da je „vir življenja“ Sin božji.

„Beseda (= Sin božji) je bila pri

Bogu in Bog je bila Beseda. V njej je bilo ŽIVLJENJE“ (Jan 1, 1. 4).

„Apostol Peter imenuje Kristusa „ZAČETNIKA ŽIVLJENJA“ (Apd 3, 15).

Živi Sin torej izhaja od živega Očeta. Oba imata najpopolnejše življenje, ki je vir vsega ustvarjenega življenja.

Da pa more biti govor o rojstvu v praveu pomenu besede, mora nadalje Roditelj posredovati Rojenemu svojo naravo. V resnici BOG OČE POSREDUJE SINU VSO SVOJO NARAVO, TAKO DA IMA SIN Z OČETOM ne le enako temveč ISTO BOŽJO NARAVO (bistvo). Po njej si Oče in Sin nista le podobna, temveč povsem enaka ali enega bistva (sobistvena).

Da izhaja iz Očeta in sicer po rojstvu in da je z Očetom enega bistva, pravi Kristus sam:

„IZSEL sem iz Očeta“ (Jan 16, 28).

„Ako bi bil Bog vaš Oče, bi mene ljubili, ker sem iz Boga IZSEL“ (Jan 8, 42).

„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega EDINOROJENEGA Sina“ (Jan 3, 16).

„Vse mi je izročil moj Oče in nihče ne pozna Sina kakor le Oče in nihče ne pozna Očeta kakor le Sin“ (Mt 11, 27).

„Vse, kar ima Oče, je moje“ (Jan 16, 15).

Oče, „vse, kar je mojega, je tvoje, in kar je tvojega, je moje“ (Jan 17, 10).

„Če bi poznali mene, bi poznali tudi mojega Očeta“ (Jan 8, 19).

„Moj Oče je, ki me časti, o katerem vi pravite: naš Bog je“ (Jan 8, 54).

„Kdor vidi Očeta, vidi mene“ (Jan 14, 9).

„Verujte mi, da sem jaz v Očetu in Oče v meni“ (Jan 14, 11).

„Verujte delom, da boste spoznali in se prepričali, da je Oče v meni in jaz v Očetu“ (Jan 10, 38).

„Jaz in Oče sva eno“ (Jan 10, 29; prim. Jan 17, 20-23).

Jezus je govoril tako jasno o svojem božjem izvoru, da so ga Judje nedvoumno razumeli. Ker ga mnogi niso hoteli priznati za božjega Sina, so ga ponovno skušali umoriti in so ga še na križu žalili.

Judje so ga želeli umoriti, „ker je Boga imenoval svojega Očeta in se je delal enakega Bogu“ (Jan 5, 18).

„Zaradi dobrega dela te ne kamnamo, ampak zaradi bogokletja, ker se ti, ki si človek, delaš Boga“ (Jan 10, 33).

„Po postavi mora umreti, ker se je delal Sina božjega“ (Jan 19, 7).

„Če si Sin božji, stopi s križa“ (Mt 27, 40).

„Zaupal je v Boga, naj ga zdaj otme, če mu dobro hoče; saj je rekel: ‘Sin božji sem’“ (Mt 27, 43).

Da je Jezus Kristus Sin božji, so verovali in učili in šli za svoje prepričanje v smrt tudi apostoli in evangelisti.

Sveti Marko prične svoj evangelij z besedami:

„Začetek blagovesti o Jezusu Kristusu, SINU BOŽJEMU“.

Sveti Janez je napisal svoj evangelij z izrecnim namenom, da bi se kristjani „uverili, da je Jezus — Kristus, Sin božji“ (Jan 20, 31). Matej in Luka pričeta svoj evangelij s Kristusovim človeškim rodovnikom, Janez pa se že v začetku svojega evangelija kot orel dvigne nad ostale evangeliste v nebo in slovesno piše Kristusov božji rodovnik: „V začetku je bila BESEDA in Beseda je bila pri Bogu in BOG JE BILA BESEDA. Ta je bila v začetku pri Bogu“ (Jan 1, 1. 2).

Prav iz izraza „Beseda“, ki ga sv. Janez uporablja za Sina božjega, sklepajo bogoslovci na izvor druge osebe presvete Trojice iz Očetovega Uma.

Nekoliko pozneje pove sv. Janez isto

resnico z drugimi besedami, ko pravi, da je Sin v naročju Očetovem:

„Boga ni nikoli nihče videl; edino-rojeni Sin, ki je v NAROČJU OČETOVEM, on je povedal“ (Jan 1, 18). Očetovo naročje pač ne more biti pri Bogu drugo kot Očetov Um.

Podobno kot svoj evangelij prične sv. Janez tudi svoj prvi list: „Kar je bilo od začetka, kar smo slišali, kar smo s svojimi očmi videli, kar smo gledali in so naše roke tipale, o BESEDI ŽIVLJENJA... oznanjamo tudi vam“ (1 Jan 1, 1. 3).

Tudi v Razodetju imenuje sv. Janez Sina božjega Beseda božja: „In videl sem nebo odprto: in glej, bel konj in jezdec na njem (= Jezus Kristus), ki se imenuje Zvesti in Resnični... Ima zapisano ime, ki ga nihče ne pozna razen njega... in njegovo ime se imenuje BESEDA BOŽJA“ (Raz 19, 11-13). Imena Sina nihče ne pozna, doume, ker ime izraža njegovo bistvo; tega pa razen Boga nihče ne more doumeti.

Apostol Pavel nam tudi skuša z različnimi izrazi nekoliko pojasniti rojstvo Sina božjega od Očeta. Takole pravi: „Mnogokrat in na mnogotere načine je nekdanj Bog govoril očetom po prerokih, slednjič, te dni, nam je govoril po Sinu, ki ga je postavil za dediča vsega in po njem tudi naredil svet; on, ki je ODSVIT njegovega veličastva in PODOBA njegovega bitja“ (Hebr 1, 1-3). Sin božji je odsvit Očetovega veličastva in podoba njegovega bitja, ker ima isto božjo naravo in je tako popolnoma podoba Očetova. (Prim. 2 Kor 4, 4.)

Spet drugje pravi sv. Pavel o Kristusu: „Dasi je bil v BOŽJI PODOBI, ni imel za plen, da je ENAK Bogu, ampak je samega sebe izničil, podoba hlapca vzel nase, postal sličen ljudem“ (Fil 2, 6). Kakor pomeni izraz: „podoba hlapca“ človeško naravo, tako po-

meni izraz: „božja podoba“ božjo naravo, po kateri je bil Kristus enak Bogu.

Ko se človek postavi pred zrcalo, vidi v njem svojo podobo, ki je nastala v zrcalu. Nekaj podobnega se dogaja v božjem Um. Oče od vekomaj spoznava s svojim umom samega sebe tako točno, da je ta podoba druga božja oseba. Ta odsvit Očetovega veličastva je živa, trajna in najpopolnejša podoba Očetova, ki ima z Očetom isto bit in isto naravo (Sv. Tomaž). Sin božji je PRAVI BOG OD PRAVEGA BOGA.

V istem pomenu je razumeti Pavlove besede o Kristusu:

„On je PODOBA nevidnega Boga“ (Kol 1, 15).

Hkrati pa je Kristus tudi kot učlovečena Beseda podoba nevidnega Boga, ker se po njem razodevajo božje popolnosti: vsemogočnost, vsevednost, dobrot, svetost, pravičnost.

Za ta način izražanja o Sinu božjem je sv. Pavel verjetno dobil pobudo v knjigi Modrosti, kjer je rečeno o božji Modrosti (= Besedi), da je: „ODSVIT večne luči, zrcalo brez madeža in podoba njegove dobrote“ (Modr 7, 26).

Podobno se naslanja sv. Pavel na Siraha, ko uporablja za Sina božjega izraz: „božja modrost“, ki tudi kaže na to, da Sin izhaja iz Očetovega Uma:

„Mi pa oznanjamo Kristusa... božjo moč in MODROST“ (1 Kor 1, 23. 24).

Modrost pravi sama o sebi: „IZŠLA SEM IZ UST NAJVIŠJEGA, PRVOROJENKA pred vsem stvarstvom“ (Sir 24, 5). Izraz: izhajati iz ust je prispodoba, ki pove, da Modrost, Beseda božja izhaja iz Očetovega Uma.

Razmeroma malo je dogodkov iz Jezusovega življenja, ki bi jih navajali skoraj dobesedno enako kar trije evangelisti. O pričevanju nebeškega Očeta o Jezusovem božjem sinovstvu ob krstu

izvršiti, želja, da bi mogla čim bolj odgovarjati svojemu poklicu in dosegla svetost, so ji dale moč, da se ni bala ovir, da je prezirala nevarnosti, kljubovala velikašem in celo postala poveljnica vojske. V več ko enoletnem boju je dosegla mnogo zmag, osvojila Orleans in zavzela Reims. Njeno junaško trpljenje na raznih pohodih na konju, rane, ki jih je dobila in ječe, ki jih je pretrpela, so veličastne in slavne strani zlate povesti njenega življenja.

Toda proti preprostosti, nesebičnosti in neomadeževanem vzoru so se dvignile modrost tega sveta, častihlepnost, zaslepljenost in zloba. Sovražniki so jo hoteli ujeti v svoje mreže, ji preprečiti načrte in jo napraviti za izdajalko domovine.

Mrak je spet zagrnil za nekaj časa slavni Rouen. Glej, znova odsevajo na enem izmed njegovih trgov ognjeni plameni. V tihoto odmevajo besede mučenice, polne vere v Cerkev, v tisto Cerkev, na katero se je sklicevala, ko je izgovarjala najslajše ime Jezus, ki je bilo njena edina tolažba. V dimu, ki se dviga proti nebu, upira svoj pogled v križ, trdno prepričana, da bo nekega dne dosegla pravico.

Vera v večno resnico, ljubezen do večne domovine, žeja po miru in pravici vedno vodi do zmage, do vstajenja in novega življenja. Zakon krščanskega upanja vedno združuje žrtev z zmago-slavjem, ponižanje s slavo in bridko skrivnost Kalvarije s svetlo zarjo velikončnega jutra. Ker se je sv. Ivana Arška odločno upirala krivični človeški sodbi in s čudovito doslednostjo, vztrajnostjo in vdanostjo sprejemala žrtve, ki jih je od nje zahtevalo spolnjevanje njenega poklica, je kristjanom današnje dobe najlepši zgled močne, žive vere, zvestobe poklicu in srčnosti v preskušnjah. S svojim vzornim življenjem, z zvestobo svoji vzvišeni nalogi, z ljubeznijo do žrtev nam kaže v današnji počutni, materialistični dobi svetlo stezo do veličastnega vhoda v nebeško svetišče.

Zato naj predstavniki tiste dežele,

ki se ponaša z naslovom „prvorojena hčerka Cerkev“, dvignejo svoje oči in premišljujejo velike vzore in svetišča. Stopijo nai v stolnico, počaste svetnike in molijo Boga na oltarju, obnové iznove svoje vere in obljubijo Cerkvi večno zvestobo. Tako bodo vredni imena mož. kristianov in Francozov. Kadar se jim zdi, da zmagujejo laž. častihlepnost, nezazumevanje, zlo, nai premišljujejo svoje junake, ki spet prihajajo do časti. in obnovljene stolnice, na se bodo vedno neničili, da končno vedno zmaga Cerkev.“

SKORO BO STO LET...

Še dobro leto in nekaj mesecev manjka do stoletnice Marijinih prikazovanj v Lurdu. Reka Gava bo postala spet privlačno nozorjišče. kamor bo prihajalo milijone ljudi z zanimanjem v nove čudeže brezmadežne Device, božie Matere. Že so končali prva dva dela, s katerimi so novečali prostor pred kraiem prikazovanja (trg Massabielle). Blizu glavnega vhoda v lurško svetišče so s stroji za izkopavanje napravili prostor za novo baziliko, ki bo posvečena papežu svetemu Piju X.

Pomen Lurda. Lurd se je pojavil na vesoljnem katoliškem obzorju, ko so začeli sovražniki Cerkev strastno, dasi nesmiselno napadati. S pomočjo Lurda so papeži pridobili Cerkvi veličasten napredek in sijajne zmage. Marijina prikazovanja v Lurdu so veličastna potrditev proglasitve Marijinega brezmadežnega spočetja za versko resnico, ki jo je izvršil papež Pij IX. Papež sveti Pij X. je ob petdesetletnici prikazovanj povabil vse krščanstvo k proslavi tega dogodka in dosegel velik odziv. Sedanjí papež Pij XII. pa je bil papežev zastopnik (legat) v Lurdu ob izrednem jubileju odrešenja, obenem pa je kot papež proglasil za versko resnico Marijino vnebovzetje.

Romanja se množé. V Lurd prihajajo vedno večje množice romarjev. Romanja organizirajo posamezni kraji, škofije, narodi in stanovi. Med romarji

Usodne posledice beneškega plebiscita

Letos mineva — prav te dni, ko to pišem — 90 let, odkar so se Beneški Slovenci s plebiscitom odločili za Italijo in ne za združitev z ostalimi Slovenci v res da od Nemcev vladani Avstriji. Italija je bila takrat zmagovalka, čeprav je obe bitki, na kopnem pri Kustoci, na morju pri otoku Visu, zgubila. Zmago je odločila Bismarčkova politika.

O načinu, kako se je ta plebiscit leta 1866 vršil, nam tukaj manjkajo viri; nam dostopna knjižna dela plebiscit samo registrirajo, novejši snisi o Beneški Sloveniji pa naše rojake onstran Matajurja opravičujejo, da so se za Italijo odločili iz zgodovinskih razlogov, ker jim je bilo svoj čas pod Benečani dobro, pozneje pod Avstrijo pa zanič.

so ljudje vseh poklicev, vseh stanov, vseh dob starosti. Stalni obiskovalci Lurda so bolniki. To so zelo značilni zastopniki, ki jih trpeče človeštvo pošilja pred prestol čudodelne Kraljice vesoljstva.

Značilnost Lurda. Največja duhovna moč in njena najbolj izrazita značilnost je molitev. Vendar pa budé veliko pozornost množice romarjev, ki prihajajo v Lurd od vseh strani. Vsako leto jih pride 5 milijonov. Poleg bogoslužnih slovesnosti segajo v srcé tudi sprevodi postelj s trpečimi bolniki, ki se pomikajo dan za dnem proti zdravilni lurški vodi. Molitev v Lurdu je preseči klic trpečih otrok k nebeški Materi, priščen pogovor z njo, zaupna prošnja in zahvala do nje.

Romarski shodi v Lurdu so neke vrste predigra in predokus neskončnega veselja v nebesih. Da bi človeštvo to oboje doseglo, zato prihaja v Lurd in prosí Marijo: „Pokaži, da si Mati!“

1.

Beneška Slovenija (opis glej v Kolarju - Zborniku Svobodne Slovenije za l. 1954!) je bila pokrajina s precejšnjo avtonomijo pod Benečani do l. 1797, ko je Napoleon vso beneško republiko prisodil Avstriji. Že Napoleon baje ni imel smisla za tisto majhno avtonomijo, pa tudi Avstrija o njej ni hotela slišati. Upravno je podredila slovenske občine v Benečiji komisarju v Šempetru Slovenov, sodno pa sodnji v Čedadu. Upanje, da bo pod Italijo spet vse po starem kot je bilo pod Benečani pred sedemdesetimi leti, da je odločilo ta plebiscit v korist Italije. Po nekem podatku je glasovalo za Avstrijo samo 37 ljudi, po drugem celo en sam.

Ni dvomno o tem, da bi se Beneškim Slovincem pozneje pod Avstrijo narodnostno bolje godilo, kot se jim je pod Italijo. Avstrija bi jih pač priključila Goriški, tvorili bi en politični okraj, če ne dva in slovenska večina bi bila v njihovi deželi zagotovljena, saj niti Italijani niti Nemci ne bi silili v njeno gospodarsko nedonostnost. Tudi gospodarsko bi slovenski Benečani ne bili hudo prizadeti. Res je Goriška bolj rodovitna, a bolj rodovitna je tudi Furlanija na njihovem zapadu; prometne zveze so pa s Furlanijo, Čedadom in Vidmom gotovo udobnejše, kot so bile takrat z Gorico. Ta navezanost na že stara tržišča in na znane poti vanje, je gotovo tudi vplivala na odločitev l. 1866.

S temi vzroki vse ozadje te slovenske tragedije vendar še ni zadostno pojasnjeno. V odločilnost spomina na staro avtonomijo celo malo dvomimo. Saj

je minulo že skoraj sedemdeset let, kar so jo izgubili in spomin nanjo je moral tedaj že precej splahneti. Dvomimo tudi, da bi mogli ljudje tam verovati v italijansko pripravljenost to samoupravo vrniti. Kajti krajevni nosilci avstrijske oblasti so bili po narodnosti izključno Italijani. Vkljub slabim izkušnjam iz leta 1848 in 1859 je Avstrija ne samo v Benečiji, ampak tudi na Goriškem, Tržaškem, v slovenski in hrvaški Istri povsod dajala prednost Italijanom pred Slovani in se nanje zanašala. Italijan je bil gospod kot Nemeč, naš človek politični tlačan. Evo kaj piše l. 1855 Peter Podreka, trémunski kaplan, v celovški „Bčeli“. „Slaveni na Laškem smo odsekani udje matere Slave in nič ne vemo, kako napredovajo bratje Slovani. Pri nas ni nobenega časopisa slovanskega zunaj Zgodnje Danice, na katero sem samo ja naročen. Prvo polovico leta sem bil naročnik Novic, zdaj nimam še teh, ker časopis Novice ni dovoljen od gosposke prihajati na Laško. Odkar je začel izhajati časopis Slovenija in potem Ljubljanski časnik, sem bil vedno njun naročnik, ker pa sem videl, da listi pogostoma so se mi izgubljali na pošti, sem prostovoljno odstopil. Ni čudo tedaj, da je huda zima v naših snežnikih od slovenskih dogodb, ker ni med nami še enega časopisa slovanskega ne. Pri nas je vse le po laškem, uradno narečje je laško, tržaško je laško, časopisi so laški, nimar se pečamo le z Lahji, ni je lučice slovanske, da nam bi razsvetlila žalostne temote! Kaj storiti? Kaj početi? Zdaj štiri leta še slovenske molitvene bukve so bile po deželi redke kakor bele muhe; od treh let sam sem jaz raztrosil za 300 gld. slovenskih molitvenih bukev po deželi. Oh, kako zdaj zvesto berejo jih naše mladice in fantini! Kako milo jim v srce sega svoje narečje! Po vseh srenjah naše

okolice zdaj se učijo slovensko brati. Pa vse to bo nič, ako naše šole po deželi ne bodo laško-slovenske, česar ne morejo zadobiti.“

Peter Podreka je bil v Benečiji najbrž en sam. Vemo, da je že kot trémunski kaplan zahajal v goriški Livek k vikarju, poznejšem rektorju goriškega bogoslovja dr. Hrastu, da je zahajal tudi v Kobarid in si je dopisoval z Luko Jeranom, da je uslužno pomagal slavistu Baudouinu de Curtenay, ki je študiral tamošnja slovenska narečja. Želel je videti Ljubljano, pa mu vestnost v duhovniški službi tega ni dovolila! L. 1851 je napisal katekizem v knjižni slovenščini, ki ga videmski škof ni odobril in ga je lahko šele dve leti pozneje natisnil v krajevnem narečju. (Umrli je leta 1889 kot župnik v Roncah. Njegov nagrobnik s slovenskim napisom so fašisti poškodovali, laški župnik pa ga je sploh odstranil.)

Peter Podreka se je vsaj zavedel važnosti naslona na slovensko ozadje, a ni našel časa, da bi v tej stvari kaj napravil. Takrat je bila duhovščina v Beneški Sloveniji še po večini slovenska, toda vzgojena v Vidmu, ni čutila tako kot Podreka povezanosti z jedrom svojega naroda. Morda je prav ta duhovščina preprečila katekizem v knjižni slovenščini.

Narodnostni čut pri Beneških Slovincih je vsekakor bil živ, toda bil je omejen samo na beneško pokrajino. O Podreki vemo še to, da je bil gospodarski svetovalec svojih ljudi in da so ob pogrebu ogromne množice žalovale za njim. Kako vendar, da svojih „vse-slovenskih“ nazorov ni znal uveljaviti?

Tako smo se vsaj dotaknili dveh nadaljnjih vzrokov za izid plebiscita leta 1866: avstrijskega dobrikanja Lahom, ki so bili Avstriji vse nevarnejši nasprotniki kot Slovenci iz Nadiške, Ter-

Stara gora, romarska cerkev Beneških Slovencev

ske in Rezijske doline, pa zgolj regionalni patriotizem Beneških Slovencev samih. K prvemu vzroku bi dodali še to, da je avstrijskim generalom slabega spomina najbrž zadostovala naravna meja, ko bi moral tudi takrat že pravi vojskovodja vedeti, da je za njegovo državo neprimerno bolj ugodno, če so njene meje onstran gorskih grebenov. K drugemu vzroku bi pripomnili slovensko zamudništvo pri odpravi narodnostnega partikularizma: ko so se nemške države in državnice pripravljale na zedinjenje, ko so italijanske pokrajine takšno zedinjenje že izvajale, vsaj pri Beneških Slovencih, tudi pri njeni inteligenci, ki je bila izključno duhovniška, misel o zedinjeni Sloveniji še ni oživila.

Ideja zedinjene Slovenije je bila takrat v slovenskem zaledju precej močna, čeprav ni bila revolucionarno zahtevna. Ali je imelo slovensko zaledje možnost

k beneškemu plebiscitu kaj pripomoči? Ali je bila slovenska politika dovolj prožna, da bi kaj pripomogla, če je ta možnost obstajala? Ali so se prvaki potuhnili in ali so se sploh zavedli, kaj se na zahodni slovenski zemlji dogaja? Ne vemo. Opravičuje jih morda, da je bila ideja zedinjene Slovenije stara takrat komaj 18 let, da so bile borbe za drobtinice težke celo na Kranjskem. Vendar je Beneška Slovenija dovolj pomemben del našega narodnega telesa, da vse tu naštete probleme resna in nepristranska zgodovinska znanost že enkrat razreši.

2.

Izid plebiscita je bil usoden, čeprav Slovencev v Benečiji ni spravil s sveta, niti z zemljevida. Avtonomije, ki je vsebovala toliko sestavin stare slovenske demokracije, Lahi niso vrnili. Narodnostni pritisk, ki so ga izvajali že pod

avstrijsko upravo, so po plebiscitu samo še poostrili. Šempeter Slovenov, v italijanščini „dei Schiavoni“, so prekrstili v San Pietro al Natisono in da bi mu vzeli značaj nekakšnega središča, so še upravno oblast preselili v Čedad. Pač pa so pozneje v Šempetru ustanovili učiteljišče, italijansko seveda, in tako dali slovenski mladini priložnost šolanja doma, kar je bilo za slovensko revščino ugodno, obenem pa so jo vzgajali v prave janičarje, ki naj poitalijančujejo slovenske otroke. Že leta 1870 je izšla prepoved učiteljem, da bi pri začetnih težavah ljudskošolskega pouka kakor koli pomagali učencem pri pouku italijanščine s slovenskim dopovedovanjem. Te in druge krutosti proti slovenski materinščini so seveda vzbudile tudi večjo narodnostno agilnost zlasti med slovensko duhovščino. A že se je pričelo poitalijančevanje tudi v cerkvi. Iz videmske škofije so pošiljali vedno več laških in furlanskih duhovnikov zlasti v Tersko dolino. Furlani so se nekateri sicer naučili slovensko, Lahji ne. Če so se Slovenci v italijansko uradovanje in šolanje že nekam udali, so bili pa pri ohranitvi materinega jezika v cerkvi bolj občutljivi. Tu se niso kar podali. Tudi je narastla domača književnost za branje in prepevanje v cerkvi. Veliko oporo pri ohranjanju narodnosti so nudile tudi bogate ljudske pesmi, bajke in pripovedke.

Po prvi svetovni vojski je kazalo, da se bo položaj Beneških Slovencev izboljšal, ker je padla državna meja, ki jih je ločila od Goričanov. Res so postale narodne vezi z Goriško močnejše in iz Gorice je prihajalo tja več knjig in listov. To pa le malo časa. S prihodom fašistov na oblast je vse to prenehalo. Ukinili so izvoljene občinske odbore; komisarji, karabinieri, učitelji in vedno številnejši italijanski duhovniki so

po mili volji zatirali pa poniževali slovenski živelj. Slednjič so leta 1933 fašisti prepovedali slovenske pridige, označila in petje celo tam, kjer so bili še domači duhovniki. Videmski nadškof se je slovenskim duhovnikom, zlasti pokojnemu Trinku, izgovarjal, da nima moči; dejansko so na škofiji z vso vnemo podpirali fašistično potujčevanje in ga nadaljevali še po zlomu fašizma. Ko so po prihodu Nemcev in potem po dokončnem zlomu fašizma tudi v severni Italiji že redki preostali slovenski dušni pastirji pričeli spet slovensko pridigati in uvajali naše petje, to kuriji v Vidmu ni bilo po volji. Zelo nečastno so se ponášali tudi kapucini na Stari gori, romarskem središču Beneških Slovencev. Niti za slovensko spovedovanje v romarski cerkvi ni bilo priložnosti in slovenskega petja niso dovoljevali. Nadškof Nogara pa je pri svojih vizitacijah (l. 1947) slovenske duhovnike naganjal, naj začnejo spet italijansko pridigati. Čeprav so bile fašistične uredbe iz leta 1933 dejansko razveljavljene, sam nikoli ni hotel dati izrecnega pristanka za rabo slovenščine v cerkvi. Dal je samo pismeno izjavo, da bi se slovenščina smela uporabljati, če na bi pomenila propagando za tujo državo. Dekan v Šempetru pa je celo to izjavo utajil; pač ker bi slovenski duhovniki lahko dokazali, da božja beseda v materinščini ne more biti propaganda za brezbožno vladano državo.

Več upanja se je porodilo, ko so dobili naši v Gorici spet svoje šole in res je prišlo nanje nekaj mladine z Beneškega. Toda Italijani so delali in še delajo tem dijakom velike težave. Starše kličejo zaradi šolanja svojih otrok pred orožnike in celo pred sodnijo. Onim pa, ki bi šli v laške šole, ponujajo velike ugodnosti.

(Konec prihodnjič)

M. MAROLT

Na Svete Višarje

Bilo je 4. avgusta leta 1934. Skupina Barkovljanov je v zgodnji uri zasedla tržaški vlak, ki nas je imel pripeljati do Žabnic. Krasno poletno jutro je še povečalo naše dobro razpoloženje, ki nam ga niti temni oblaki na obzorju niso mogli skaliti.

Med vožnjo od Gorice proti Vidmu pa je nastal med potniki nemir. Na raznih postajah so vstopali varnostni organi in ko smo prešli Videm so začeli stikati med prtljago potnikov in pregledovati ali ne nosi kdo s seboj fotografski aparat ali kak drug „nevaren“ predmet. Razvedelo se je, da so preteklo noč na Dunaju ubili avstrijskega kanclerja Dolfussa in da se na meji zaradi varnosti razmeščajo močni vojaški oddelki, nam pa da bržkone ne bodo dovolili dostopa na Sv. Višarje. Te vesti so nas vznemirile, a dobre volje nam kljub temu niso vzele.

Vzdolž trojne meje, kateri smo se bližali, so že prikrito ždeli topovi in v vlaku so varuhi javne varnosti bili nadležni kot muhe, mi pa smo ostali za čuda dobro razpoloženi in neko trmasto vztrajnostjo potovali dalje. Po petih urah vožnje, potem ko nas je zajela še huda nevihta, smo končno le dopotovali v Žabnice. Tam smo nekaj časa vedrili in se prepričali o resničnosti vseh vesti, ki smo jih zvedeli v vlaku. K sreči ni bilo še nobene prepovedi glede prehoda civilnega prebivalstva na goro. Ko je dež ponehal, in je skozi trgajoče se oblake posijalo sonce, smo se začeli vzpenjati na goro. Prehodili smo že precej poti, tedaj so nas začele dohajati številne množice romarjev. Povedali so nam, da so prišli iz Ljubljane in da jih je preko 800 po številu, med njimi 12 duhovnikov. Tudi oni so prispeli s precejšnjo zamudo, ker je bila na meji zaradi prej omenjenih dogodkov silno

stroga kontrola in bi jih bili že skoro vrnili nazaj. No, zdaj so bili tu in — juhe! — to je bilo nekaj za nas.

V prijetni družbi Ljubljančanov smo pogumno stopali kvišku. A zopet so temni oblaki prepregli nebo in kmalu se je med bliski in gromom razbesnela nevihta in nas do kože premočila. Na poti do Planine proti vrhu je začelo snežiti in premočeni kot smo bili, smo vsi trepetali od mraza. Na vrhu smo se za silo posušili v prijazni Kerstajnovi koči in do večera se je vreme toliko uneslo, da se je lahko vršila procesija. Zrak je bil ledenomrzel in na severovzhodni strani je med oddaljujočim se grmenjem še vedno gorela velikavica, toda na zapadu so gorski velikani žareli v škrlatu zahajajočega sonca.

Kakšno edinstveno občutje vzbuja človeku večerna procesija na Sv. Višarjah! Pojoča in proseča množica med utripanjem stoternih lučk v opojni tišini gorskih velikanov! Nad vsem pa tolažljiva bližina gorskega svetišča, kakor da te nebeška Mati ogrinja s svojim plaščem.

Pri večernicah smo z vso dušo poslušali navdušene besede ljubljanskega pridigarja, in ko je potem mogočno zadelo ljudsko petje, da se je tresla nabito polna cerkev, se nismo mogli ubraniti solz. Po večernicah smo v cerkvi še dolgo prepevali in potem domala še vso noč pri Kerstajnovih, saj za spanje itak ni bilo prostora, še manj miru.

V jutru so si maše zaporedoma sledile in ko smo po glavni maši, ki je bila še posebno namenjena ljubljanskim romarjem, odhajali iz cerkve, me sredi svetišča ustavi prikupen fant: „Oprostite, gospodična, ali niste vi iz Barkovelj?“ „Seveda sem,“ mu odvrnem in skoro glasno mi je ušlo: „Vi ste pa Lado Piščanc?“ Bil je res on. Poznala sva se

izza šolskih let, a nisva se več videla, odkar je bil pred leti odšel z družino v notranjost Italije, kamor je bil oče službeno premeščen, kakor pač vsi zavedni Slovenci tistega časa.

Pred cerkvijo sva si potem veselo stisnila roki, nakar je pristopilo še nekaj fantov, o katerih je Lado povedal, da so njegovi prijatelji in sošolci iz Gorice in da so vsi skupaj že 14 dni na „gorskem pohodu“. Obiskali so najlepše predele naše zemlje ob zibelki „hčerke planin“, splezali na Krn, Kanin, Montaž in se prišli sedaj poklonit še višarski Kraljici.

Med pogovorom so se zbrali naši romarji in Lado je vzradoščen pozdravljaj stare znance, vsi skupaj pa smo bili od srca veseli nepričakovanega srečanja. Ko se je potem še izkazalo, da so fantje z Ladom na čelu sami izbrani pevci, je bilo veselje še večje.

Tisti dan je bila nedelja. Po nevihti prejšnjega dne se je vreme zvedrilo in pod večer je Sv. Višarje zajela slovesna

tišina. Trenutno smo mi bili na gori edini romarji, ker so Ljubljančani že pred poldnevom odšli. Zbrali smo se pred cerkvijo in Lado nam je s svojimi prijatelji priredil kar cel koncert. Najbolj mi je ostala v spominu pesem „Ob večerni uri“ in pa pesem „Pobratimija“, katero so s posebnim zanosom peli, kar je izpričalo vzajemno ljubezen, ki je družila prijatelje. Peli so jo drug drugemu v slovo na razpotju življenja, kajti bili so po večini maturantje, ki se jim je v tistih počitnicah cepila pot v različne smeri in poklice.

Ob prvi zori smo naslednje jutro stali na vrhu hriba, kjer smo čakali sončni vzhod. Zamaknjeni smo zrl v razkošno lepoto gora ob prebujajočem se dnevu.

Pri sv. maši smo se potem prisrčno zahvalili in priporočili višarski Kraljici in nato — zbogom Višarje!

Ko so naši romarji že odhajali ob kočah navzdol, sem še za hipec sama smuknila v cerkev. Pri vratih sem pre-

Sv. Višarje (1780 m), levo v oblakih Mangart (2676 m), desno skupina Lovca

Pogled na čudovito Viševo gorsko skupino (Viš ali Višnja gora, 2666 m) z Lovca (2071)

senečena obstala. Mislila sem, da je Lado s svojimi prijatelji tudi med njimi, a glej! tu kleči na oltarnih stopnicah, zaupno pojoč z vsem žarom mladih duš: „Veš, o Marija, moje veselje...“

V dno duše sem vzdrlhela: tvoji vitezi, o Marija, za vse življenje naj bodo tvoji in vso večnost naj ti tako pojo!

Lado, najboljši med njimi je potem z mučeništvom izpričal svojo viteško zvestobo...

Dohiteli smo skupino, ki nas je čakala na bližnjem ovinku in se začeli spuščati navzdol v Žabnice. Gore so odmevale od petja in vriskov mladih grl, a kadar je Lado iz polnih pljuč sam zaukal, so se gotovo okoliški pastirji zavistno izpraševali, kdo jim vendar krade prvenstvo v vriskanju.

Po kratkem odmoru v Žabnicah smo jo mahnil peš v Trbiž in dolga pot nam je neopazno minila v živahnem pogovoru. Lado je bil tudi maturant tisto leto in je vedel veliko povedati iz dijaškega življenja v sončni Gorici. Spominjam se tudi slovenske naloge, ki jo je

imel pri maturi: Kar rod za rodom zida, zob časa podira. Povedal je, da je on nasprotno dokazoval. Oceno je dobil odlično. Svoje poznejše, s krvjo izpričano poslanstvo, je Lado najlepše označil, ko je vneto izrazil upanje, da bo nekoč Rusija misijonarka zahoda.

V Trbižu smo sedli na vlak, ki vozi na Belo peč, nato smo par brezskrbnih in nepozabnih ur uživali krasoto Belopeškega jezera. Naši čolni so neslišno rezali vodno gladino, v kateri si je ogledoval svoje skalnate vršace mogočni Mangart in bele Ponce. Toda med vrisk in petje in prešerno veselje, je žalostno odjeknila ura slovesa.

Na trbiški postaji se je Lado otožno poslavljal od svojih dragih znancev in naročal tople pozdrave za vse, ki se ga v lepih Barkovljah še spominjajo.

Iz vlaka smo še enkrat videli gorsko svetišče, ki je lebdelo v poletni meglici, dokler ni izginilo v daljavi; v srcu pa mi je gorela želja, da bi se čimpreje vrnila na goro k Mariji...

STANA P.

SV. OČE GOVORI...

Papežev govor tretjerednikom. Sveti oče je 1. julija sprejel veliko množico italijanskih tretjerednikov. Med njimi je bilo tudi več njihovih voditeljev in frančiškanov.

Papež jih je pristrčno pozdravil in izrazil svoje veselje nad obnovitvijo njihovega tretjerednega življenja, zasebnega in skupnega dela, pa tudi nad duhom sloge, ki vlada med njimi.

Tretji red, ki ga vodi duh, nauk njegovega serafskega ustanovitelja sv. Frančiška in je posvetil že toliko src, je sicer doživljal različne preskušnje svoje gorečnosti, vendar je pa vedno vršil važno delo. V času bojev in maščevanja so bili tretjeredniki apostoli sloge in miru. Branili so nižje sloje pred oblastnostjo velikašev. Borci vere in razkole za oznanjevanjem pravega nauka. zvestobe Cerkvi in papežu so pobijali Z odpovedjo bogastvu, razkošju in častem so zatirali krivice, nasilja in rope. Kadar jih je Cerkev klicala na pomoč pri delu za temeljito duhovno obnovo, so bili vedno pripravljene sodelovati.

Zato so ga tudi rimski papeži podpirali in blagoslavljali. Gregorij IX. je bil velik prijatelj svetega očaka Frančiška. Leon XIII. je s posebno apostolsko konstitucijo preuredil vodilo. Benedikt XV. in Pij XI. sta ponovno poudarjala, da je tretji red še vedno moderna ustanova. Tudi sedanji papež je že večkrat poveličeval tretji red in hvalil njegovo delo in njegovega duha.

1. šola krščanske popolnosti. Tretji red je bil rojen v srcu serafskega očeta tedaj, ko so ga množice duš, ki so jih ganile in spodbudile njegove besede, prosile, da bi smele hoditi za njim in spolnjevati Jezusov opo-

min: „Bodite popolni!“ Toda vsi niso mogli izvrševati evangeljskih svetov. Frančišek pa jih je učil, da morejo doseči v svojem stanu popolnost, četudi si ne izvolijo redovni poklic. Postati morajo pripravna orodja v Kristusovih rokah, vedno pripravljene spolniti vsako njegovo željo in vsak migljaj njegove volje. Popolna, trajna podreditev božji volji ter pristrčna, brezpogojna izročitev Kristusu sta dve najlepši lastnosti kristjanov, posebno tretjerednikov.

2. šola pristnega frančiškanskega duha. Nihče ne dvomi o važnosti tretjega reda za današnji svet. Vendar so pa nekateri goreči frančiškani, ki jim sedanje stanje tretjega reda dela resne skrbi. Bojé se, da ne bo mogel več vzgajati svetih apostolov, ki bi bili vedno na razpologo Cerkvi. Razlog za ta strah je pomanjkarje frančiškanskega duha v mnogih tretjerednikih in celo v nekaterih voditeljih. Vzgoja tretjerednikov je preveč splošna. Voditelji ne skrbé dovolj, da bi tretjeredniki spoznali življenje sv. Frančiška in njegovega duha in v tem duhu vzgajali sebe in nje. Tretji red bo rodil take sadove kakor v nekdanjih slavnihi dnehi tedaj, če ga bo prešinjál pristni frančiškanski duh.

Frančiškanski nauk priznava, da je Bog svet, neskončen, veličasten. Toda predvsem povdarja, da je neskončna dobrota in ljubezen. Iz ljubezni se je učlovečil in svet odrešil; iz ljubezni tudi svet ustvaril. Frančiškanski duh je torej poseben način premišljevanja Jezusa, v katerem sta se srečali neustvarjena in ustvarjena ljubezen; goreča pobožnost do Jezusovega učlovečenja in trpljenja, do njegovih jaslí in njegovega križa.

Frančiškanski duh je tudi poseben

način posnemanja Jezusa. Sv. Frančišek je našel v evangeliju besede: „Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj vse, kar imaš in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih“ (Mt 19, 21). „Kdor hoče priti za menoj, naj se odpove samemu sebi, vzame svoj križ in hodi za menoj“ (Mt 16, 24). „Ne nosite mošnje ne torbe ne obuvala“ (Lk 10, 4). Ko je sveti oče Frančišek te besede prebral, je vzkliknil: „To bo naše vodilo!“

Odtod frančiškanski duh ubožstva, ki odklanja vsako razkošje, frančiškanski duh preprostosti, odpovedi, zatajevanja in prisrčnega notranjega veselja. Odtod tudi ona vesoljna ljubezen, ki v vseh stvareh in v vseh ljudeh gleda Boga in se v njem veseli. Izraz te ljubezni je znani vzklik: „Moj Bog in moje vse!“

Papežev govor ob sprejemu nemškega kanclerja Adenauerja. Sveti oče je 5. julija sprejel po predpisih, ki so določeni za sprejem državnih poglavarjev Konrada Adenauerja, kanclerja zvezne nemške republike in njegovo spremstvo. Ob tej priložnosti je tudi govoril:

„Če je vodstvo državnih poslov vedno resna in utrudljiva naloga, je bila to za vas, gospod kancler, ki že sedem let izvršujete to opravilo. Malo je zglede v zgodovini, da bi se kakemu narodu ali kaki državi v tako kratkem času posrečilo po uničevalnem razdejaju splavati in se rešiti, kakor sta to dosegla po zadnji svetovni vojski nemški narod in nemška država.“

Vendar še niste vsega dosegli. Tudi rane, ki jih je vojska povzročila na eni in drugi strani, še niso popolnoma zaceljene. Vaša domovina še pričakuje rešitve nujnih vprašanj in ureditve razmer, kar zahteva skoraj nadčloveškega napora. Priporočamo nemškemu narodu ono vztrajnost, bistrumnost in potrpežljivost, s katerimi se je, kakor smo videli, v preteklih letih njegov kancler boril s temi zadevami. Nepotrpežljivost ni zdravo ozračje za reševanje političnih vprašanj, posebno tedaj ne, če imajo mednarodni značaj. In prav nemška zgodovina po prvi svetovni vojski dokazuje, kolika nesreča za narod so na po-

Sedanji sv. oče se je 1. septembra 1927 spustil v neki rudnik blizu mesta Dortmund. Kot vidimo, se je oblekel prav po rudarsko, dasi je bil takrat apostolski nuncij v Berlinu. Po opravljenem obisku v rudniku je imel govor o socialnih principih katoliške Cerkve pred množico 300.000 delavcev.

litičnem polju tisti, ki ne znajo čakati.

Mnogo časa smo prebivali v Nemčiji. Že skoraj 40 let se radi svoje službe tako zanimamo za položaj vaše dežele, da moremo in se upamo povedati najnujnejše, namreč to, da je treba skrbno varovati in gojiti duhovne, verske in npravne vrednote, če nečemo, da bi materializem zatemnil najlepše lastnosti nemškega naroda.

V tem oziru so posebno važni zaupni odnošaji med Cerkvijo in državo. Cerkev se je zanje vedno zato tako zanimala, ker je hotela zagotoviti svojim vernikom in katoliškim državljanom mirno izvr-

ševanje verskega prepričanja v družini, v vzgoji, v šoli in na vseh drugih področjih socialnega in poklicnega življenja.

Ker so bili v vaši deželi odnošaji med najvišjo cerkveno in državno oblastjo urejeni po konkordatu, naj ostane to srečno razmerje med Cerkvijo in državo še nadalje nespremenjeno v obojno korist!“

Papežev govor o nogometu in verskem življenju. Sveti oče je 6. julija sprejel nogometno moštvo „Atletski klub“ iz Bilbaa, ki je zmagalo letos v tekmi za državno prvenstvo.

Papež ponovno z veseljem sprejema športno in nogometno skupino. Vrata njegove hiše, še bolj vrata njegovega srca, so vsem odprta. Vendar s prav posebnim zadovoljstvom sprejema sveti oče člane in voditelje „Atletskega kluba“ iz Bilbao, ker po njegovem mnenju to posebno zasluži.

Ne bo jim govoril o lastnostih pravih športnikov, tudi ne o športnem delu, ki ga vršé z vso mladostno vnemo, pač pa se bo ustavil pri poročilu, ki pravi, da je njihov klub tudi v verskem in nravnem oziru zelo vzoren. Člani namreč združujejo športno udejstvovanje z duhovnim življenjem. Danes so zbrani na treniranju, na prireditvah in tekmah, jutri pa se že udeležujejo posebnih duhovnih obnov ali duhovnih vaj.

Papež jim častita k uspehom, ki so jih dosegli, in tudi k delu, ki so ga izvršili v italijanskih krajih. Dober športnik se ne bori samo za zmago, ampak hoče, da je njegovo življenje zasidrano v Bogu. Šport, posebno nogomet, more biti tudi šola kreposti in samovzgoje. Samovzgoja pa zahteva mnogo pridnosti, požrtvovalnosti, notranje poglobitve, ponižnosti, doslednosti v izogibanju vsega, kar nasprotuje poklicu, mnogo vztrajnosti v težkih trenutkih in tudi pravičnosti, ki daje vsakemu, kar mu gre.

Športnik mora znati sprejeti mesto, ki mu ga je skupina določila, znati tudi v danem položaju porabiti posebno tak-

tiko. Večkrat se je treba odpovedati osebni koristi, da je bolj uspešen skupni napor. Biti mora uporaben del zamotnega kolesja. Ne sme poznati sebičnosti, domišljivosti in samoljubja. Pred očmi mora vedno imeti svoj vzor, ki ga hoče doseči s pomočjo krščanskega zatjevanja.

Na koncu jim papež naroča, naj bodo pogumni in gredó naprej po začrtani poti. Kot športniki, državljani in predvsem kot praktični kristjani naj posod dajejo lep zgled. Zmaga naj se jim smehlja tudi v bodočih tekmah, ki jih bodo imeli v cvetoči mladosti. Gospodov blagoslov naj jih spremlja povsod.

Papeževa poslanica 16. evharističnemu kongresu v Franciji. Kongres je bil v mestu Rennes. Predsednik in obenem papežev zastopnik je bil kardinal Klement Emilij Roques, nadškof v istem mestu. Poslanico so prebrali v navzočnosti 200.000 udeležencev ob slovesnem zaključku. Poslanica, ki je datirana 25. junija 1956, se glasi:

„Ljubljani sinovi Francije! Ko ste se v množicah zbrali v delavni prestolici Bretanije, da javno in slovesno častite sveto Evharistijo, smo v duhu med vami.

Zares prav je, da se po 50. letih znanege odloka sv. Pija X. o pogostnem obhajilu, ki je bil pozneje dopolnjen z odredbami v blagor otrok, vprašamo, kako so bili katoličani zvesti tem papeževim smernicam. Ali nismo tudi Mi z različnimi naredbami, ki olajšujejo udeležbo pri maši in spolnjevanje evharističnega posta in z novim sijajem, ki smo ga dali praznovanju velikonočne skrivnosti, katere svet spomin je Evharistija, jasno izrazili svoje žive želje, da bi radi videli, da bi krščanska skupnost ob oltarjih krepila svoje življenje in množila sijaj svoje ljubezni? Pa tudi kongres sam vas poziva, da se vprašate, kakšno je danes evharistično življenje v Franciji. Ne dvomimo, da bo vsak primerno svoji starosti in stanu, svojim osebnim dolžnostim in socialni odgovornosti pomagal na to vprašanje pošteno odgovoriti, tako kakor mu narekuje bolj

Ob tej, zaradi mnogih razlogov resni priložnosti spodbujamo mladino, družine in vernike, redovniške ustanove in gibanja Katoliške akcije, da premišljujejo pred sveto Hostijo o dolžnosti, ki je danes bolj nujna ko nikoli prej, vse obnoviti v Kristusu. Na oltarjih vaših mest in vasi je navzoč Kristus, učitelj zveličanja, vir milosti, kvas naše edivosti in našega miru. Pojdite k njemu. Živite od njegovega življenja. Postavite nanj delo svojega posvečenja in pobudo svojega apostolata. Zgradite na njem krščansko mesto. „V nikomer drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod neбом ni dano, da bi se mi mogli v njem zveličati“ (Apd 4, 12).

Predvsem pa se z očetovskim srcem obračamo na vas, duhovniki, ki imate nalogo voditi in hraniti božje ljudstvo. Ali vam ne daje to duhovništvo, ki ste ga med daritvijo maše prejeli zato, da bi ga množili v času in prostoru, odličnega naslova „možje Evharistije“? Nobena stvar ne more nadomestiti v duhovniškem življenju tihe in daljše molitve pred najsvetejšim Zakramentom. Čudovit zgled svetega arškega župnika ima tudi še danes vso svojo vrednost.

In poleg tega, kakšna izredna dragocenost je evharistična molitev njenih duhovnikov za krščansko skupnost! Njihov zgled je za mnogo ljudi, ki jih oddaljuje in vznemirja mrzlica modernega življenja, previdnostni klic k temu, kar je edino potrebno. Njihova vztrajna prošnja jih bo prej ali slej pripeljala k žarišču nadnaravnega življenja, kar je oltar, kjer Kristus ponavlja svojo odredišilno daritev in kjer mu moramo tudi mi darovati dolžni prispevek svoje hvale.

Naj Gospod Jezus Kristus, ki je na francoski zemlji sveti Marjeti Mariji razodel zaklade usmiljenja svojega presvetega Srca, razlije na vas, ljubljeni sinovi, ki ste zbrani na narodnem evharističnem kongresu v Rennesu, obilnih milosti!“

Uredniki vatikanskega lista „L'Osservatore Romano“. Ta list praznuje letos petindevetdesetletnico svojega obstoja. V tem času je imel samo pet urednikov. Njegov ustanovitelj je bil grof Avgust Baviera. List je začel izdajati skupno z advokatom Bastia in Cento (Bolonja). Urejeval je list 23 let (do leta 1884). Za njim je prevzel to službo njegov prijatelj grof César Crispolti in jo opravljal 6 let (do leta 1890). Za njim pa je prevzel uredništvo advokat Giambattista Casoni iz Bolonije, ki je vodil list 10 let (do leta 1900). Za njim je vodil uredniške posle Giuseppe Angelini (do leta 1919). Sedanji urednik grof Giuseppe Dalla Torre di Sanguinetto opravlja uredniško službo že 36 let. Vsi uredniki so se morali boriti z velikimi težavami, premagati mnogo ovir, prestatati mnogo razočaranj in trpljenja. Ti boji pa jim niso vzeli poguma, ampak jih utrjevali v kreposti in očiščevali njihove vzvišene namene, obenem pa temu najodličnejšemu listu pridobivali vedno več dobrih sodelavcev.

Življenjska pot sedanjega urednika. Sedanji urednik Vatikanskega dnevnika „L'Osservatore Romano“, grof Jožef Dalla Torre je bil rojen v Padovi dne 19. marca 1885 v odlični beneški družini. Njegova mati je bila v daljnem sorodstvu z beneškim dožem iz 14. stoletja. Na univerzi v Padovi je leta 1919 pridobil diplomu iz civilnega prava z razpravo o zrakoplovni mednarodni zakonodaji. Pozneje je bil v svojem rojstnem mestu predsednik škofijskega odbora in z mons. Pelizo sestavljal pravila za Katoliško akcijo. Leta 1913. se je uspešno boril proti osnutku zakona, ki ga je zbornica poslancev že odobrila. Ta osnutek je namreč dajal prednost civilnemu zakonu pred cerkvenim. Na podlagi njegovega uspešnega nastopa ga je pa senat potem odklonil. Isto leto (1913) se je v Milanu v spomin Konstantinovega edikta vršil socialni tečaj. Na njem so razpravljali o državljskih svoboščinah katoličanov. Grof Dalla

Torre je imel zadnje predavanje, v katerem je priporočal sodelovanje in slogo med Cerkvijo in državo. Njegove besede so vzbudile v svetu pozornost in našle velik odmev. Na podlagi pravnih načel, ki jih je v tem predavanju nakažal, so leta 1929 sklenili znano lateransko pogodbo. — Papež Benedikt XV. ga je postavil za vrhovnega predsednika vseh italijanskih katoliških organizacij. V njih je pozneje našel zmogne ljudi za vodstvo Italijanske Katoliške akcije. Danes je urednik Vatikanskega lista „L'Osservatore Romano“ obenem tudi predsednik Mednarodne zveze katoliškega tiska.

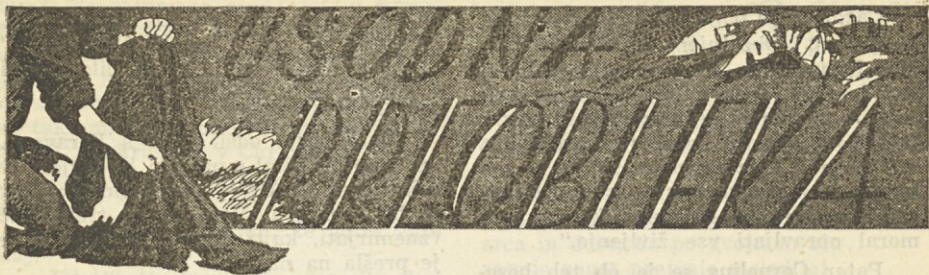
Vodilne misli gibanja za boljši svet. Papež Pij XII. je 10. februarja 1952 vrgel v svet rešilni klic, ki pa mora biti, kakor je izjavil 8. decembra 1954, tudi klic katoliškega osvajanja, pohoda, nove zmagovite borbe. To je nekak prevrat, nekaka revolucija božjih otrok. Treba je zgraditi nov, boljši svet od samih temeljev navzgor. To delo pa zahteva velikodušnih duš, neustrašenih mož. Vzgojiti jih hoče gibanje za boljši svet. Sledi nekaj glavnih, najvažnejših misli te vzgoje:

1. Človeštvo je zato na tem svetu, da bi bilo družina božjih otrok. — 2. Vendar vsi ljudje ne bodo prišli v božje kraljestvo, ker zgodovina gradi tudi kraljestvo zla. — 3. Smisel zgodovine bi moral biti, dajati slavo Bogu. — 4. Opazujemo, da hodi današnji svet dejansko po poti, ki ga vodi v pogubo. — 5. Zato je treba svet preroditi, znova zgraditi do temeljev navzgor. — 6. Danes, ko človeštvo doživlja polom, razočaranje, je najugodnejša priložnost za to delo. — 7. Če hočemo doseči uspeh pri tem delu, morajo katoličani v mnogih ozirih spremeniti svoje življenje in se zavedati svoje izredne odgovornosti. — 8. Papež vse katoličane kliče na delo za duhovno obnovo. — 9. Manjka novih, požrtvovalnih ljudi. — 10. Naloga teh ljudi bi bila, duhovno preoblikovanje in obnova vseh področij družinskega in javnega življenja.

Don Boscove ustanove v Argetini. Dne 14. decembra 1875 je prišlo v Argentino prvih 10 salezijancev. Po osemdesetih letih napornega dela imajo Don Boscovi duhovni sinovi v Argentini 4 salezijanske pokrajine, 95 zavodov, 1.342 salezijancev in 42.175 gojencev. Izmed teh obiskuje 15.275 ljudsko, 4.062 srednjo in 2.468 obrtno šolo, 20.370 pa oratorije. — Sester Marije Pomočnice je 830, ki imajo 55 zavodov in 17.659 gojenc, izmed katerih 12. 338 obiskuje ljudske in 2.247 srednje šole.

Katoliški tisk v Argentini leta 1911. Argentina je imela leta 1911 osem dobro urejevanih katoliških dnevnikov in sicer: 1. El Pueblo v Buenos Airesu. Glavni urednik Isaac Pearson. — 2. La voz de la Iglesia v Buenos Airesu. — 3. Tribuna Popular v Salti. Glavni urednik Mamerto Villagrán. — 4. Heraldo v Tucumanu. Glavni urednik Jožef Gioda. — 5. Los Principios, Córdoba. — 6. El Orden, Rio Cuarto. Ustanovitelj, urednik in lastnik Jožef Ardilse. — 7. El Porvenir, San Juan. Urednik kanonik I. Fernández. — 8. Corrientes, v mestu z istim imenom. Izmed teh zdaj izhajata samo še lista „Los Principios“ v Córdoba in „El Pueblo“ v Buenos Airesu. Argent. katoličani trpé veliko duhovno škodo, ker nimajo več svojih dnevnikov.

Duhovniško leto v Paragvaju. V Paragvaju zelo manjka duhovnikov in sredstev za vzdrževanje semenišč. Da bi to važno zadevo ugodno rešili, so pred milostno podobo Kupejske Device Marije začeli duhovniško leto, ki so ga za rešitev tega vprašanja organizirali škofje. Vsaka župnija je ustanovila posebne odbore za propagando in tudi za materialno pomoč. Tudi radioddajne postaje, časopisi in listi razpravljajo o pereči zadevi pomanjkanja duhovniških poklicev in iščejo ugodne rešitve. Da bi vzbudili čim večje zanimanje za duhovniške poklice, prireajo tudi javna zborovanja.

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

ZADNJI BLAGOSLOV

Končno je prišel trenutek, ki ga je Carmody ves čas svojega bivanja na misijonski postaji z grozo pričakoval.

Pater Timotej Cornelius je sedel v naslonjaču pod srebrnim krížem; pater Keller je ponižno sedel njemu ob strani. Stol, ki je stal skorovina zastopnikoma nasproti, naj bi zasedel obtožencec.

Pater Cornelius je dvignil svoj pogled, ko je vstopil Carmody, mu pokazal na stol, da se vsede in nato mirno začel:

„Bral sem vaše nenavadno pismo. Dobro ste se izrazili v njem. Skoro sem začel verjeti v vašo iskrenost. Toda“ — pri tem je za trenutek prestal z govorjenjem — „kar ste storili, je strašna izdaja nad Vsemogočnim. Nobena stvar ne more opravičiti vašega ravnanja.“

Carmody je poslušal nepremično. „Vem,“ je ponižno potrdil besede predstavnika Cerkve.

Pater Cornelius je zapičil svoje oči v blede Carmodyjev obraz. „Snoči ste pri mizi govorili o moči molitve. Hoteli ste nas prepričati, da je bila molitev tista, ki je nagnila Mieh Yanga, da se je odločil za umik. Do tedaj sem še verjel v vašo iskrenost; sedaj sem pa prepričan, da nas varate vse skupaj. V imenu Cerkve zahtevam, da mi pojasnite, kaj ste se razgovarjali s svojim bivšim poveljnikom in katera je bila cena za čudež, o katerem ves svet govori in ki ga vi imenujete odgovor na vašo molitev.“

Carmody je začutil, da mu je kri

udarila v obraz. „Ni bilo nobenega tajnega dogovarjanja. Igral sem z Mieh Yangom na kocke. Cena je bila tri leta službe Mieh Yangu, če izgubim in umik Mieh Yangovih čet, če dobim.“

Pater Cornelius ga je pogledal z izrazom začudenja in nevere. „Tri leta življenja? In ste šli igrat na kocke svojo bodočnost? Kdo naj vas razume?“

Carmody je začutil, da ima položaj v svojih rokah. Natančno je opisal obe igri, najprej tisto, ko je igral za svoje misijon in nato še za protestantovskega onstran gorá. Omenil je, da se je Mieh Yang norčeval iz sv. Trojice in da ga je on, Carmody, na to opozoril, češ da se krščanski Bog ne pusti zasmehovati in da bo igro gotovo izgubil, kar se je tudi zgodilo.

Pater Cornelius je bobnal s prsti po robu naslonjača in njegov pogled je bil zamišljen.

„Božja pota so nam včasih nerazumljiva,“ je počasi dejal. „Kar ga prosimo v svojem napuhu, nam zavrne, toda če ga ponižno prosimo za druge, nas usliši, čeprav se mora poslužiti najboljših izrednih sredstev.“

Nato je za nekaj minut obmolknil. Glava se mu je globoko sklonila na prsi, in ko jo je dvignil, je pogledal Carmodyja in rekel: „Gospod škof mi je glede vaše osebe dal točna navodila, toda jaz sem vas želet najprej sam zaslišati. Prilastili ste si duhovniške pravice. Delili ste pokoro pri spovedi. Naložite si sedaj še sebi primerno pokoro. Jaz je vam ne bom nalagal!“

Carmody je pogledal na križ nad naslonjačem. „Obžalujem, kar se je zgodilo. Upam sicer, da sem storil tudi nekaj dobrega, toda to me še ne opravičuje, kajti namen ne posvečuje sredstev. Rad bom sprejel naloženo pokoro pri sv. spovedi, toda zavedam se, da je pokora nekaj, kar se enkrat konča; druga stvar pa je zadoščevanje, ki ga bom moral opravljati vse življenje.“

Pater Cornelius se je ob teh besedah presedel na stolu in tudi stol patra Kellerja je zaškripal. Toda Carmody je nepremično zrl v križ. Zadnje čase je to znamenje zanj toliko pomenilo. Sprva mu je bilo v očitek, da si je prilastil nekaj, kar mu ni šlo, toda sedaj je čutil, da ga je Križani gledal s pogledom vseodpuščajoče ljubezni. kajti duhovniška opravila so mu vrnila vero mladosti in voljo do življenja.

„Kar sem doživel,“ je prekinil molk, „je bilo tako močno, da sem danes drug človek. Sedaj razumem, da je človek najbolj srečen in najbolj poplačan na tem svetu, kadar se žrtvuje za druge. Vem tudi, da je tako žrtvovanje vse preje kot prijetno. Čutim sicer, da me Bog ne kliče v duhovništvo, kajti manjka mi marsikaj, kar mora imeti dober duhovnik. Toda potrudil se bom, da bom v bodoče deloval pod vodstvom Cerkve, kjer koli že, za blagor duš. Naprosil bom kako dobro dekle, da se mi zaupa in me podpira v mojih stremljenjih, dasi ji ne bom mogel nikdar nuditi časti, dobrega imena ali mnogo denarja...“

Škofov zastopnik ga je gledal s simpatijo. „To so stvari, ki jih boste uredili med Bogom in svojo dušo,“ je toplo dejal pater Cornelius. „S strani prevzvišenega g. škofa vam moram le to sporočiti, da boste vse dotlej, ko zapustite misijonsko postajo, nosili kolar in predstavljali duhovnika vse do trenutka, ko se boste predstavili gospodu škofu. On bo potem poskrbel, da boste neopazno zapustili deželo.“

Carmodyjevi prsti so se nervozno stisnili v pest, ko je zaslišal škofovo odločitev. „Hočete torej reči, da nihče

ne bo zvedel, kaj sem jaz tukaj počel, da nisem bil nikdar katoliški duhovnik.“

„Ali mar menite, da bi bilo stvari v korist, če bi zvedeli?“

„Ne!“

„Zato boste odšli jutri s karavano. jaz bom pa ostal s patrom Kellerjem še nekaj časa tu, da v miru popravim, kar je bilo narobe. Vam se ni treba več vznemirjati, kajti odgovornost za duše je prešla na naju.“

Duhovnikove oči so ga gledale z dolbroto. Cerkve je uredila nespametno ravnanje svojega sina zaupajoč da bo Bog vse tako uravnal, da dobri ne bodo trpeli nobene škode.

*

Sodba je bila izrečena. Toda Carmody še ni bil miren. Kar naj bi sedaj povedal, mu je manjkalo besedi.

„Oče, je še druga zadeva...“

„Gospodična Scott?“

„Da! In kako to veste?“

„Slutil sem. Ne pozabite, da sem že star! Ali ve dekle, da niste duhovnik?“

„Da! Od snoči!“

„Ni bilo preje med vama ničesar, kar bi se morali sramovati?“

„Ničesar. Rad bi z njo govoril in ji to povedal.“

Škofov zastopnik je odkimal z glavo. „To bi bilo nevarno za oba. Dokler nosite kolar, smatrajte, da ste podvrženi pokorščini, če že ne svoji, pa moji osebi.“ V utrujenih duhovnikovih očeh je bilo brati razumevanje. „Sam bom povedal gospodični Scott, kako je z vami in kakšne načrte imate za bodočnost in da vam lahko sledi, če jo je volja. Verjemite mi, to bo najbolje za oba.“

Carmody se je hotel tej odločitvi upreti. A hitro je zatri v sebi nevoljo in krotko pritrdil: „Imate prav, oče.“

Voščil je obema duhovnikoma lahko noč in oba božja služabnika sta mu iskreno stisnila roko v slovo.

*

Carmody je stopil na dvorišče, da se nasrka svežega zraka. Potreboval je miru in spokojnosti po vsem, kar je do-

živel. Na stopnicah pred vrati v župnišče je bilo videti sedeti sključeno postavo. Ko so vrata zaškripala, se je postava naglo dvignila. Bil je zvesti cerkovnik Wong. Njegov obraz, drugače tako miren, je bil poln ganotja in oči so zrle zaskrbljeno v Carmodyja.

„Shen Fu,“ je otožno dejal, „vi odhajati?“

„Da, John, odhajam, že jutri zgodaj.“

„Jutri!“ Dvakrat je cerkovnik skušal nekaj reči, a ni uspel. Končno je izdaval iz sebe: „Cerkev vedeti najboljše.“

Carmody mu je položil roko na rame in mu pritrdil: „Da, John, Cerkev vedno najboljše ve.“

*

Carmody je usmeril korake proti širokemu dvorišču misijonske postaje. Bilo je videti luč v bolnišnici in drugo, ki se je komaj opazila za zaveso, v kateri je živela bolničarka Anica Scott. Stopil je v senco poslopja in se zazrl v Aničino okno.

Samo petdeset korakov ga je ločilo od nje in vendar, bil je od nje oddaljen za dolge mesece. Ona mu bo sledila, trdno je to verjel, kot je Beryl sledila Davidu Sigmanu in enako kot Beryl bo tudi ona delila z njim skupno usodo.

Pater Cornelius ga je opozoril, naj je zaenkrat ne išče. Tudi sam je sedaj razumel, da nima to noč pravice da dekletovega odgovora. Že to je bilo dovolj, da je sploh imel pravico v bodočih dneh prositi jo za odgovor, za tisti odgovor, ki se mu ga je še pred nekaj dnevi zdelo nemogoče doseči.

Čakali so ju dnevi, da se poblize spoznata v svetu, kjer nobeden od obeh ne bo več nosil uniforme, v svetu, v katerem bo treba mnogo stvari pozabiti za vedno in druge priklicati v spomin. In za vsem tem ju čaka novo delovno področje, kjer bosta s skupnim delom in v novem mišljenju začela novo življenje. Čutila se bosta kot da sta se znova rodila...

Carmodyju je začelo ob teh mislih

Moj Bog

O Bog svetlobe, stvarnik harmonije,
tvoj izgubljeni sin je zopet tu;
o daj mu izgrešenega miru
v bližini svoje svete domačije!

O naj mu žarek milosti zasiže
v tem osamelem, osamelem dnu
srca in duše, da po dvojnem zlu
zapoje zopet prejšnje melodije!

Glej menil sem, da mogel bi živeti
brez tebe kdaj, brez svojega Boga;
a naj li rastejo vonjivi cveti

brez srca sredi praznega neba?
Zato prešini me, o Bog, zaneti
mi večni, žarki ogenj v dnu srca!

Dragotin Kette

.....
srce močnejše biti, toda obviadal se je
in odločno zapustil blizino Anicine sobe.

*

Na mostu nad čeročim potokom se
je ustavil. Pod njim je bobnela voda.
Pred časom naj bi mu ta potok prinesel
pot v svobodo. Zazrl se je proti
misijonski postaji..., luči ob vnođu...,
luči v bolnišnici..., luč v Anicinem
stanovanju...

Sedaj je vse to zapuščal... in bilo
mu je nudo pri duši. David Sigman in
Beryl, John Wong, boječe pomočnice
Anice Scott, sirote, ki so ga tako pri-
jazno sprejemale, kadar jih je obiskoval,
vsem se je moral odpovedati. Že ni bil
več njihov duhovni oče in oni ne bodo
nikdar zvedeli, da ni bil pravi duhovnik.

Dvignil je roko v blagoslov kot že
tolkokrat preje. Tu ni bilo nikogar, ki
bi se mogel ponujati nad njegovo kret-
njo. Njegove ustnice so se premaknile
v poslovni pozdrav: Gospod z vami...

Pod njegovimi nogami je suneel po-
tok, arvee preko skal in iz globine se
mu je zdelo, da susi odgovor, ki so mu
ga tolkokrat izgovarjali njegovi mini-
stranti: in s tvojim duhom...

(Konec)

ZDRUŽENE DRŽAVE

MONS. MATIJA ŠKERBEC — SEDEMDESETLETNIK

Mons. Matija Škerbec, nekdanji župnik v Trziču, potem pa dekan v Kranju, spolni 5. novembra 70 let življenja. Če bi hoteli opisati vse njegovo pestro duhovniško življenje, vse njegovo delo, preskušnje, žrtve, razočaranja in trpljenje, pa tudi lepe uspehe, ki jih je dosegel v dušnem pastirstvu, bi bilo treba izdati debelo knjigo. Zato naj se omejimo le na eno, gotovo najlepšo potezo njegovega duhovniškega življenja: Dekan Matija Škerbec je bil predvsem skrben in goreč dušni pastir.

Dobri pastir pozna svoje ovce. V vseh župnijah, kjer je mons. Škerbec deloval, je najprej hotel spoznati svoje vernike. Posebno pozornost je povsod posvečal verskim in socialnim razmeram, v katerih so živeli ljudje, ki naj jih vodi k Bogu. Zavedal se je, da je srednja pot najboljša pot. Ne prevelika revščina, pa tudi ne prevelika bogatija nista nikoli naklonjeni napredku verskega življenja. Zato je povsod, kjer je oznanjal božjo besedo, obenem lajšal in preganjal duhovno in socialno bedo z ustanavljanjem dobrih verskih, katoliških organizacij in socialnih ustanov.

Že v mladosti je spoznal, da je najbolj boleča rana Cerkve izguba delavskih množic. Ker je globoko čutil s Cerkvijo, ji je v svojem duhovniškem življenju hotel celiti predvsem to rano. Z njo je reševal delavce, ki so se od nje oddaljevali in prehajali v komunistični tabor, kjer so postali žrtve suženjstva, kakršnega ne pozna zgodovina. Zato je z veliko vnemo ustanavljal delavske in socialne organizacije, razlagal delav-

cem krščanska socialna načela in jim klical s Kristusom: „Resnica vas bo osvobodila!“

Ustanavljal in podpiral je tudi delavska podjetja in zavetišča, se boril za pravice delavcev in drugih preprostih, trpečih ljudi. Bil je neizprosni sovražnik vsake hinavščine, nejasnosti, zavijanj, praznih obljub, s katerimi so zlasti komunisti in socialisti varali delavstvo. Ko je razlagal socialni nauk Cerkve in zadnjih papežev, je obenem odkrival tajno delovanje brezbožnega komunizma, našega največjega sovražnika v zgodovini.

Zaradi odločnosti, s katero je mons. Škerbec branil katoliško Cerkev, njen nauk in večno resnico, je moral tudi v ječo, ki pa ga ni strla, ampak ga še bolj utrdila v zvestobi do Cerkve in do naroda. Vendar tudi do nasprotnikov je znal biti mons. Škerbec dober, velikodušen in ljubezniv. Zvesto se je vedno držal navodila sv. Avguština: „Pobijajte zmoto, toda ljubite tiste, ki se motijo!“ Zato so se njegovega odhoda iz Kranja, ki ga je moral zapustiti na zahtevo nemške okupatorske oblasti, veselili samó zagrizeni, zakrknjeni nasprotniki, posebno komunisti.

Po prihodu v Ljubljano mu je božja Previdnost določila novo, izredno bogato polje socialnega dela. Vodil je z veliko vestnostjo in ljubeznijo škofijsko dobrodelno pisarno, ustanovljeno v pomoč beguncem. Mons. Škerbec jim je široko odprl svoje duhovniško srce.

Krono na svoje dušnopastirsko in krščansko socialno delo pa je brez dvoma položil v begunskih taboriščih v Vetrinju, Peggezu pri Lienzu na Tirolskem in v špitalu ob Dravi na Koroškem. Ne vem, kaj bi v njegovem be-

gunskem življenju bolj občeudovali: njegovo dušnopastirsko vnemo, s katero je delal za duše beguncev ali njegovo socialno delo, s katerim je lajšal njihovo telesno bedo? Njegovo skrb za ljudske šole, gimnazijo in visokošolce ali njegovo spretnost, s katero je pisal članke za „Bogoljub“ v taborišču, predaval beguncem in jih opozarjal na nevarnosti, ki so jim pretile?

Zdaj živi v Združenih državah Sev. Amerike, ločen od svojega ljudstva, ki ga je tako ljubil in tako zvestó vodil h Kristusu. Ker zanj ne more več veliko delati, zanj toliko več moli in se žrtvuje.

Vsemogočni naj mu dá za sedemdesetletnico mnogo milosti in blagoslova, da bi zdrav na duši in na telesu dočakal tudi osemdeset in devetdesetletnico, svobodo Cerkev v Sloveniji in njeno vstajenje.

Tudi uredništvo „Duhovnega življenja“ v Argentini mons. Škerbcu za sedemdesetletnico iskreno častita in se mu zahvaljuje za dragoceno sodelovanje.

ARGENTINA

Deset let je minilo, kar je komunistična justica usmrtila generala Leona Rupnika, moža, ki je v kritičnih letih naše zgodovine dal na razpolago svoje znanje in dobro ime, končno pa žrtvoval še življenje v boju z enim najhujših sovražnikov, ki so kdaj stiskali slovenski narod: z brezbožnim komunizmom. Za pokoj njegove duše je opravil v nedeljo 16. septembra na slovenski Pristavi v Moronu preč. g. direktor Anton Orehar sv. mašo, ki se je je udeležilo okrog 400 Slovencev. Navzoči so bili tudi najbližji svoji pokojnega protikomunističnega borca, med njemi njegova žena ga. Olga s hčerko Ksenijo in sinovoma Vukom in Evgenom. V svoji pridigi je preč. g. direktor najprej povdaryl, da Cerkev opravlja molitve za duše pokojnih borcev, kjerkoli so žrtvovali življenje v izpolnjevanju svoje domovinske dolžnosti, ne vtikaje se v osebno prepričanje tistih, ki molijo ali tistih, za katere se molitve opravljajo. Povdaryl je, da nam

je komunizem še vedno nevaren radi praktičnega materializma, ki ga označnja in ga je tudi v Argentini dovolj. Opozoril je na stališče Cerkev, ki s komunizmom noče imeti nobenega stika, obsodil prazni antikomunizem, ki je že vnaprej obsojen na neuspeh, če se mu ne bo pridružilo življenje po veri in smisel za socialne potrebe revnih slojev. Končno je pozval vse navzoče, naj v molitvah ne pozabijo svojih bratov doma in ljudi po svetu, ki trpijo zaradi komunizma preganjanje. — Po sv. maši je sledila spominska proslava, na kateri je govoril domobranski major G. Emil Cof. Pisatelj domobrantskih črtid g. Ivan Korošec je nato prebral poslovilno pismo pok. generala svoji družini, domobranec in slovenskemu narodu, g. Tine Kovačić pa je prebral Koroščevo črtico „Srečanje“, kjer se spominja svojega srečanja s pok. generalom na terenu v boju s komunisti. Na koncu se je ga. Olga Rupnik prisrčno zahvalila vsem, ki so počastili spomin njenega moža.

Slovenski katoliški akademski starešine v Buenos Airesu prirede vsako leto svoj študijski dan. Tako je bilo tudi letos in se je v nedeljo dne 23. septembra zbralo na Paternalu v prostorih pri čč. šolskih sestrah lepo število starešin in akademikov. Prireditve se je začela ob 9 dopoldne in sicer s sv. mašo, ki jo je opravil duhovni vodja SKAS-a č. g. direktor A. Orehar. Po evangeliju je najprej sporočil, da bo službo božjo opravil za vse pokojne člane SKAS-a in za namene vseh članov. Med pridigo je razvijal misli o nalogah slovenskega katoliškega inteligenta v naših časih, sledeč

ZAHVALA

Pri napornem delu v tovarni se me je lotevala omotica. Zatekel sem se k lujanski Materi božji za pomoč. Kmalu mi je odleglo in omotica se ni več ponovila. Obljubil sem javno zahvalo Materi božji v „Duhovnem življenju“, kar sedaj spolnjujem. Prilagam 15 pesov v tiskovni sklad. — Č. J., Vel. Buenos Aires.

pri tem mislim iz evangelija te nedelje. Katoliški inteligent mora biti predvsem globoko teološko in versko izobražen. Doba terja od intelektualca posebno stopnjo izobrazbe in znanstvene opreme in kakor je ta brezpogojno potrebna za uspeh v vsakdanjem življenju, tako je primerna teološka izobrazba nujna za pravilno ravnovesje katoliškega intelektualca. To ravnovesje terja protiutež v moralni moči in religiozni globini. Intelektualec, ki živi v popolnem soglasju s temi predpogoji, more pravilno vršiti poslanstvo, ki mu je kot katoliškemu izobražencu naloženo. — Po službi božji je predsednik SKAS-a prof. Ivan Prijatelj v uvodnih besedah pozdravil vse navzoče, zlasti zastopstvo slovenskih akademikov. Nato je pozdravil predavatelja dneva, prof. dr. Ivana Ahčina, ki je tokrat že drugič prevzel predavanje na študijskem dnevu SKAS-a. Vsebina dneva je bila posvečena vprašanjem sodobne problematike sociologije. Dr. Ivan Ahčin je razložil tokove, ki so vplivali na razvoj idej sodobnih socialnih tokov in tako od poskusov novoliberalizma, orisal trenja v gibanju socialne demokracije in laborizma ter navedel glavne znake struj, ki se pojavljajo v komunizmu. Zaključil je predavanje s popisom nalog, ki jih mora znati opraviti demokracija, sloneča na krščanskih temeljih.

Dva izredno lepa večera je pripravila v septembru Slovenska kulturna akcija. V prvem, ki je bil 15. septembra, se je spomnila pesnika Franceta Balantič, katerega pesmi so kmalu nato izšle v njeni založbi in v priredbi dr. Tineta Debeljaka. Prav on je otel Balantičeve pesmi pogube in upravičeno je lahko ob priliki Balantičevega večera povdaril, da šteje med svoja najvažnejša kulturna dejanja, „če že ni mogel preprečiti Balantičeve fizične smrti, je pa preprečil vsaj ubojstvo Balantiča-pesnika“. Recitatorji so izredno dobro izvršili svojo nalogo. Tudi oder je bil okusno opremljen. Krasil ga je nov, zelo lepo izdelan doprsen kip Balantiča, najnovšeje delo kiparja g. Ahčina. Popolnost večera je

povečala recitacija nekaterih Balantičevih prevodov v poljščini, angleščini in španščini. — V drugem večeru, ki je pa bil 29. septembra v župnijski dvorani v Ramos-Mejía, je pa Slovenska kulturna akcija dostojno proslavila dvestoletnico rojstva enega največjih glasbenih genijev, „edinega, ki je vse nade izpolnil“, kot se izraža prof. Alojzij Geržinič v „Glasu SKA“, Wolfganga Amadeja Mozarta. Ta dvestoletnica je po vsem svetu sprožila niz Mozartovih proslav, razumljivo torej, da je tudi SKA smatrala za primerno, da se ga spomni s posebnim koncertnim večerom njegove komorne glasbe. Kljub omejenim možnostim, ki jih je imela prirediteljica na razpolago, so sodelujoči učinkovito podali nekaj značilnih del in odlomkov nesmrtnega Avstrijca in tako dali okusiti poslušalcem globine njegovega čudovitega ustvariteljnega duha.

Dne 27. novembra t. l. bo obhajala v bolnišnici „Alvear“ slovenska redovnica-usmiljenka, sestra Flora, svoj zlati jubilej: pred 50 leti je položila svoje redovne zaobljube. Imenovana slovenska redovnica je stopila v red sv. Vincencija Pavlanskega v Gradcu, kjer je bila takrat glavna materna hiša tega reda. Dvajset let je službovala po raznih krajih Slovenije. Med prvo svetovno vojno je dve leti uspešno in požrtvovalno vodila sanitetno službo na ljubljanskem kolodvoru. V znak priznanja je bila od takratne avstrijske oblasti odlikovana z zaslužnim križcem. Sedaj deluje sestra Flora že 30 let v Argentini, v bolnišnici „Alvear“ kjer so bili deležni njene neosebne in požrtvovalne pomoči tudi številni Slovenci-begunci. Naj dobri Bog ohrani sestro Floro še naprej zdravo in čilo, tja do najskrajnejše meje človeškega življenja, da bi tako obhajala v svojem plemenitem poklicu še železni jubilej!

Kadar vabi lanuški odsek Slovenske dekleške organizacije in Slovenske fantovske zveze na svojo vsakoletno prireditvev, vemo, da je pomlad v Argentini blizu. Letos so jo nastavili najprej na

Kako so vzgajali stari in še kaj

17. LOJZE MÉDE

Na eno oko slepa Mica, ki je stanovala v Kljukarjevi bajti, je bila star inventar pri naši hiši. Je še Janeza pestovala in potem po vrsti vse otroke. Bila je že močno nadložna, toda rada je še žela in postorila pri gospodinjstvu vse drobno delo, ki ga ni nikjer videti, pa mora vendarle biti narejeno. Tudi mésti je morala. Pinjo vrteti pa je hudo dolgočasno delo, zlasti ker nikdar ne veš, koliko časa bo trajalo. Včasih je bilo kar takoj umerjeno, drugič zopet pa je uboga Mica vrtela in vrtela, belotekoča brodlja v pinji pa je ostala vedno enaka.

Lojze je večkrat iz mlina grede ali na potu nazaj šel mimo Mice, ki je vrtela, se potila in vzdihovala, ko le ni začutila pljuskanja surovega masla v pinji. Lojze pa je bil dobrega srca ter je sklenil Mici pomagati.

9. septembra, pa so jo morali radi nezanesljivega vremena prestaviti na naslednjo nedeljo, kar se je skazalo za zelo modro odločitev, kajti vreme je bilo kot nalašč za te vrste prireditve. Od vseh strani Vel. Buenos Airesa so prišli slovenski rojaki, da se pozdravijo in pogovorijo. Športni nastopi so sledili drug drugemu, otroci so razveseljevali gledalce s svojimi ljubkimi prizori, gledal si lahko tekmo v odbojki, pa bil zraven po domače postrežen. Zvečer so bili vsi zadovoljni: tisti, ki so denar pustili mladini v zameno za nekaj lepo preživetih uric na svežem pomladanskem zraku in na moči pridobivajočem soncu, pa v kuhinji, kjer so vse razprodali, zlasti pa si je zadovoljno mel roke blagajnik ob pogledu na dolgo vrsto bankovcev. In če je konec dober, je vse dobro...

Zakaj pa imamo vodno moč pri hiši, ki lahko igraje izvrši to, kar stara Mica z veliko težavo naredi? Lojze je pinjo pozorno pregledal, vse potrebno zmeril ter napravil iz bukovega lesa jermenico, ki je bila natančno umerjena na vreteno pinje. V mlinu je eden izmed mlin-skih kamnov imel priključeno čistilno napravo za žito, ki jo je gnala majhna transmisija. Tu je napravil Lojze podstav za pinjo, ki ga je močno pritrdil, da se mu ne prevrne.

Ko je nekega dne Mica zopet medla in vzdihovala, je prišel Lojze ter ji dejal nad vse prijazno:

„Veš kaj, Mica, hudo se mučiš kar naprej s tole pinjo. Pa bi to lahko kar jaz hitro in brez težav umeredel v mlinu na vodo.“

Mica ga je hudo neverno pogledala. Ni se ji zdelo mogoče, da bi se mogla katerikoli drugače mésti, kot se je menda že medlo, odkar so krave na svetu.

„Le pusti, Mica! Boš videla: čež pol ure ti pinjo zopet prinesem, lepo umerjeno in ti ne boš imela drugega dela kot odliti pinjenec in pobrati surovo maslo iz pinje.“

Tako lepo ji je govoril, da se je Mica kar podala.

Tedaj je Lojze pograbil pinjo ter jo hotel odnesti v mlin. V tem trenutku stopi oče v vežo.

„Kam pa s pinjo?“ začudeno vpraša Lojzeta. Mica je stala zraven kot polit kužek.

„Mislim sem, da bi se lahko na vodo medlo, ko Mica tako težko vrti pinjo.“

Oče je bil za napredek v gospodarstvu vedno navdušen ter je vsako novomisel, ko jo je bil na vse strani pretehtal, z obema rokama pograbil in jo uresničil. Tako je v svojem gospodar-

stvu marsikaj vpeljal, kar je bilo za tisti čas zelo napredno.

Tudi Lojzetove zamisli je bil takoj vesel, čeprav se mu je na prvi pogled zdela nekoliko otročja. Pa naj se fant le poskuša! Če se mu posreči, prav; če pa ne, pa tudi ne bo škode ter bo moral drugič bolje misliti. Le to ja bil močno radoveden, kako bo mlinski kamen zvezal s pinjo.

„Pa kako misliš to narediti?“

„O imam načrt že narejen. Bo kar dobro šlo.“

„No, pa poskusi! Saj za Mico bo res kar prav.“

Lojze je odnesel pinjo v mlin. Položil jo je na podstav ter jo močno pritrdil — vodna moč je huda zadeva ter bi utegnilo pinjo vreči s podstava. Nato je nataknil na os pinje jermenico, da je vse dobro in trdno držalo. Končno je zvezal jermenico in transmisijo z gonilnim jermenom, pa je bilo vse v najlepšem redu.

Potem je z vso močjo potegnil za vzvod zatvornice in voda je veselo pljusknila ob lopate vodnega kolesa, ki se je zasukalo hitro in prožno kot kaka gospodična. Pa se je tudi vreteno v pinji zasukalo hitro in prožno; prehitro, da slabo pritrjeni pokrov vrh pinje (za počasno Micino vrtenje je kar zadostovalo) ni vzdržal velikega pritiska. Vrglo ga je kvišku in lepo tekoča smetana je brizgala v strop in na vse štiri strani in še Lojzetu v obraz, da mu je teklo po obrazu navzdol kot iz žleba.

Lojze je bil kar omamljen. Hitro je sunil vzvod zatvornice zopet na zaporo, toda vodno kolo se je v moči zagona še naprej vrtelo, čeprav vedno počasneje, pa še vedno dovolj hitro, da je smetana še naprej brizgala na vse strani.

Tedaj je oče — iz radovednosti je čez rake neopaženo prišel v mlin ter od daleč opazoval Lojzetove manipulacije

— hitro skočil k pinji ter vrgel jermen z jermenice, na kar se je vreteno hipoma ustavilo.

„Mojster pa tak!“ se je dobrodušno ponorčeval oče, kajti kljub nezgodi mu je bila Lojzetova naprava že na prvi pogled všeč. Vrhutega je bil Lojze v svoji smetanovi maski tako smešen, da bi se mu oče najrajši smejal, ko bi se znal.

„Ali ne vidiš, da je jermenica veliko premajhna? Ali pa ne smeš vse vode spustiti na kolo.“

Lojzeta je bilo sram pred očetom, zakaj domišljal si je, da je dovršen tehnik ter da mu pri takih stvareh sploh ne more nikjer več spodleteti.

Hitro je pograbil veliko vrečo, ki je slučajno ležala na tleh poleg kamna, si obrisal obraz, potegnil še parkrat po srajci in prsni in očedil pinjo, tla in strop. Nato je pokrov na pinji primerno pritrdil, zopet nataknil jermen ter previdno in počasi vlekkel za vzvod zatvornice, da je le malo vode padalo na vodno kolo. Tako se je vrtelo vse v redu in je bilo tisto malo, kar je še ostalo v pinji, kmalu umedeno.

Lojze je zopet pograbil pinjo, jo nesel v vežo, postavil na tla ter hitro zginil po stopnicah navzdol v mlin. Ko je prišla Mica in pinjo odprla, se je močno začudila, da je Lojze tako malo surovega masla umedel. Toda popraševala ni. Ko pa je bilo čez nekaj časa zopet treba mesti, dolgo ni hotela pinjo prepustiti Lojzetu.

„Na vodo se premalo umede,“ je trdila.

Nato ji je Lojze odkritosrečno razložil, kako je bilo in da sedaj ni nobene nevarnosti več. Pa je Mica popustila.

In tako je z naprej vedno Lojze medel, v veliko veselje stare Mice, dokler... fzt

Na komunističnem mitingu.

„Ugasni cigareto, če ne, bo prišlo do požara. Ali ne vidiš, da govornik že dve uri prazno slamo mlati?“

iz domaćih tal

CERKEV V JUGOSLAVIJI V ZADNJEM ČASU

V nedeljo, 5. avgusta, je vatikansko glasilo „Osservatore Romano“ prineslo članek, v katerem odgovarja na trditve Titovega ministra Aleksandra Rankovića, ki jih je iznesel 26. junija t. l. na zvezni skupščini v Beogradu. Na njej je med drugim govoril tudi o razmerju med državo in različnimi verskimi skupnostmi. V govoru je omenil, da so bili odnosi države s pravoslavno Cerkvijo zelo dobri. Zato ja verjetno, da se bodo zadevna vprašanja ugodno rešila, ker sveti sinod in skoraj vsi duhovniki kažejo veliko volje, da bi prišli do ugodne rešitve. Razmerje med državo in islamskimi skupinami je normalno; dobro je tudi, razen nekaterih izjem, razmerje drugih nekatoliških skupin do države.

Ko pa je začel Ranković govoriti o odnosih države do katoliške Cerkve, je obžaloval — kakor poroča Politika — glasove, ki jih širijo „zlohotni kritiki“. Ti poedinci — je nadaljeval — uporabljajo v ta namen ne samo lažniva in netočna poročila, ampak potvarjajo tudi pozitivna dejstva, ki se nanašajo na odnose do te Cerkve, in sicer na tako smešen način, da jih označujejo, kakor da so predmet preganjanj in zapiranja. Obsojajo tudi prizadevanja enega dela katoliške duhovščine, ki je organizirana v svojih poklicnih organizacijah in rešuje z merodajnimi državnimi organi stanovska vprašanja. Nič ne omenjajo uspehov, ki so jih dosegli na področju socialnega zavarovanja, s prizivi proti preveliki davčni obremenitvi in s prošnjami, da se oprostijo carine predmeti, ki se rabijo v cerkvah itd.

„Osservatore Romano“ vse te trditve odločno zavrača takole:

„Resnici na ljubo moramo pripomniti, da duhovniške organizacije ne moremo smatrati za noben sindikat ali strokovno zvezo, ki naj urejuje samo stanovska vprašanja. Katoliško duhovništvo ni ne obrt ne rokodelstvo, ampak duhovno poslanstvo. Izvrševanje tega poslanstva vodi Cerkev z natančno določenimi in preskušeni predpisi. O trditvi Rankovića, ki govori, kakšne tvarne koristi bi imela katoliška duhovščina, če bi vstopila v duhovniško organizacijo, prav nič ne dvomimo. Vendar pa je treba vedeti, da te oblike duhovniške organizacije, ki jo, kakor se zdi, podpira država, ni mogoče spraviti v soglasje s predpisi cerkvenega prava.

Nihče bi ne imel pravice, pritoževati se zaradi materialne podpore, ki jo uživajo katoliški duhovniki v Jugoslaviji, če bi jih radi tega ne silili, da bi se izneverili dolžnosti pokorščine (discipline). Toda dogaja se nasprotno. Podeljene ali obljubljene koristi, ki jih uživajo člani cerkvenih organizacij, so, žal, le „plača“ za popuščanje ali delovanje proti načelom, ki morajo voditi cerkvene organizacije in cerkveno življenje.

Ker dobro poznamo duha komunistične zakonodaje, ki ovira Cerkev, da ne more vršiti svojega poslanstva, nas ne preseneča napeta brezbožna borba, ki jo vodijo zlasti časopisi, namenjeni moški mladini. Pripomniti moramo tudi, da se oblasti posebno prizadevajo, da bi mlade fante odtrgale od vere z raznimi zahtevami in odredbami, ki so posebno stroge med vojaško službo. To morajo opravljati tudi fantje, ki so izbrali duh. poklic

Zadnji člen v verigi nasilja zoper katoliško Cerkev v Jugoslaviji znači brez

dvoma proces v Splitu, kjer so zaprli bogoslovje za osem let in obsodili dva profesorja in dva bogoslovca na zaporne kazni. Nato je sledila prepoved papežev poslanice preganjanim vernikom v od komunizma zaslužjenim državam. Je res zanimivo, da je sv. oče poslanico „Ko z žalostnim srcem“ objavil 29. junija, torej tri dni za Rankovičevim govorom, kot da bi mu hotel mirno in stvarno odgovoriti na njegove laži polne trditve. Seveda bo Ranković v bodoče še bolj divji na Vatikan. Že zadnjič je trdil, da je za napetost med katoliško Cerkvijo v Jugoslaviji in državo kriv prevsem Vatikan, ki dovoljuje, da razni duhovniki („ustaški“ jim pravi) po radiu in tudi drugače vodijo sovražno propagando proti Jugoslaviji. Takrat je končal s prikrito grožnjo: „Vatikanu in katoliški Cerkvi v Jugoslaviji pa bi moralo biti jasno, kakšne posledice ima takšna dejavnost in kakšne sadove lahko rodi v odnosu na to Cerkev.“

Rankovičevo govorjenje samo lepo dopolnjuje dejanja, ki se ponavljajo že mnogo let in ki jih spremljajo najrazličnejše psovke, pritisk na duhovščino, ostri napadi tiska, optri na obrekovanje in razne sodne obravnave, ki so zlasti v Sloveniji zadnje čase postale nekaj vsakdanjega. Na njih so oblasti obdolžile razne dušne pastirje, da so kršili zakone, ki so v veljavi v deželi. V resnici pa oblasti same kršijo zakone, ker se bore proti duhovniški službi.

Vse to kaj malo soglaša z Rankovičevimi izjavami in trditvami na zvezni skupščini v Beogradu.

SLOVENIJA

Dr. Alojzij Rant, 54 let stari novomašnik je po novi maši dobil dovoljenje, da je za nekaj tednov odšel v Avstrijo. S 1. septembrom pa je nastopil svojo prvo službeno mesto v Begunjah nad Cerknico. Na spominsko podobico si je dal natisniti pomembne besede: „Gospod, ne bodi mi sodnik, temveč odrešenik.“ Kot je znano, je bil sedanji g. novomašnik dvajset let sodnik in celo taj-

nik slovenskega oddelka Stola sedmorice v Zagrebu.

Zrtev roparskega umora je postal gvardijan minoritskega samostana v Ptujju pater Golob. Malo pred smrtjo je bil imenovan za župnega upravitelja božjepotne cerkve na Ptujski gori. Morilca so oblasti prijele. Piše se Janez Mohorko in je bil dalje časa sluga v istem samostanu. Gvardijana je umoril v upanju, da pride od stotisoč dinarjev, ki jih je gvardijan hranil pri sebi.

SLOVENSKA KOROŠKA

Izredno novo mašo je doživela vas Medgorje 5. avgusta. Po posredovanju koroškega bogoslovca Cirila Sterna iz Kort pri Železni Kapli je sprejel indijski novomašnik preč. g. Cirijak Kunacherry prijazno vabilo, da opravi prvo sv. daritev med koroškimi Slovenci. Na prijaznem Strženovem vrtu je bil postavljen novomašni oltar. Na visokem slavoloku je plapolala papeški zastava. Na okusno okrašenem oltarju med lilijami je stal milostni kip fatimske Matere božje, nad oltarjem pa lep slavolok z latinskim napisom „Ti si duhovnik na veke“. Ob sprejemu je pozdravil g. novomašnika v obeh deželnih jezikih g. kanonik Zechner, medgorski gospod pa v italijanskem, ki ga g. novomašnik prav dobro govori. Med mašo je bil slavnostni govornik mil. prošt Trabesinger. Na koncu nove maše pa so podelili skupno svoj novomašni blagoslov trije novomašniki: indijski ter gospoda Božič in Goričnik.

Brez dvoma je obisk indijskega novomašnika veliko pripomogel k pozitivni misijonskega duha in čutenja z vesoljno Cerkvijo med koroškimi Slovenci. Lepo je dejal g. kanonik Zechner: „Vi ste prišli iz daljnega Vzhoda kot novomašnik, da s tem pokažete, da je Jezus, naš božji Zveličar, poklical vse narode k milosti njegovega odrešenja. Naj blagoslovi vaš rod, da bi v težki borbi za Kristusa in njegovo kraljestvo vztrajal in da bi nekoč vsi prišli kot božja družina k Jezusu, velikemu duhovniku!“

Osemsto koroških Slovencev je romalo letos 18. in 19. avgusta s posebnim vlakom na Sv. Višarje. Dasi je na Koroškem polno Marijinih božjih poti, nobena koroških Slovencev toliko ne privlači kot prav višarska. Vse romanje, ki ga je organiziral Slovenski dušno-pastirski urad, je poteklo v lepi disciplini in v pristnem romarskem duhu. Koroška duša najlažje moli, ko poje. In peli so kar naprej, tako mogočno in lepo, da so še drugi prisluhnili. Kar je treba tudi posebej povdariti: skoraj vsi romarji so pristopili k sv. obhajilu. Romarje je spremljalo devet duhovnikov, med njimi letošnji novomašnik preč. g. Francé Goričnik.

Vso svojo zlo voljo proti koroškim Slovencev je pokazala zvezna vlada na Dunaju, ko je odklonila ustanovitev slovenske gimnazije v Celovcu, kot jo predvideva § 2 sedmega člena državne pogodbe iz leta 1955. Dasi se je priglasilo 63 otrok za prva dva rareda in so bile priprave za dekleške in fantovske dijaške domove za Slovence v polnem teku, je vlada brezobzirno šla mimo vseh teh dejstev in pogazila vse prevzete mednarodne obveznosti.

PRIMORSKE VESTI

Nov primer italijanske nestrpnosti. V petek 24. julija je bilo na Opčinah praznovanje farnega patrona sv. Jerneja. Zvečer je bila slovesna maša z latinskimi petjem, med katero so pevcu zapeli po slovensko tudi pesem o sv. Jerneju. Štiri dni nato je tržaški „Il Piccolo“ objavil pod naslovom „Slovenska nestrpnost v openski župniji“ članek, v katerem je župnijski odbor Kato-liške akcije na Opčinah ostro napadel slovenske vernike, pevce in celo g. župnika Silvanija, ki „da ne ve, s kom bi držal“. Najbolj žaljiv je zadnji stavek: „Zato se je italijansko prebivalstvo župnije strnilo okrog preč. g. Marija Cividina v prepričanju, da si bo tako najbolj zavarovalo svoje verske in nacionalne pravice.“ S tem so italijanski verniki dokazali, da kaj malo razumejo duha pra-

ve KA, kajti kadar pride do nesporazuma med verniki dveh narodnosti, ali med verniki in duhovniki, je prva pot na škofijo in potem v Rim, nikakor pa ne in nikdar naravnost na uredništvo narodno nestrpnega lista „Il Piccolo“!

Preteklo poletje je preč. g. Cvetko Žbogar vodil v uršulinskem samostanu v Gorici zaprte duhovne vaje za slovenska dekleta. Udeleženke so bile zelo zadovoljne z njih potekom. Nekaj pa le ni bilo v redu: zelo so manjkala mlajša dekleta, ki bi duhovnih vaj bila najbolj potrebna. Ali naj v tem vidimo vdor materializma v slovensko mladino?

Iz pokopališča v Senigalliji, kjer je našel po zadnji vojni svoj zadnji dom begunec dr. Anton Brumen, glavni tajnik in legalni konzulent pri Direkciji drž. železnic v Ljubljani, so prenesli 26. avgusta njegovo truplo na pokopališče v štandrežu. Pokojnik je bil namreč po rodu Primorec, doma iz Nabrežine. Njegov oče je bil železniški uradnik in tako se je kasneje družina preselila v Štandrež. Pokojni Brumen je po prvi svetovni vojni ostal v Sloveniji, ki jo je l. 1945 moral zapustiti kot protikomunistični begunec, dokler ga ni našla smrt v begunskem taborišču Senigallia pri Anconi. V Argentini žalujeta za njim gospa žena in hčerka Tadeja.

Stoletnico obstoja je praznovalo letos slovensko kamnoseško podjetje Antona Radovič v Nabrežini. Leta od 1896 do prve svet. vojne so bila za nabrežinski kamnolom najlepša, saj je nabrežinski kamen romal na Dunaj, Budimpešto, v Milan in Egipt. Obe svetovni vojni sta delo v kamnolomu za nekaj let prekinili, sedaj pa izvažajo kamen celo v Sev. Ameriko, Japonsko in Avstralijo.

Na Veliki šmaren je bilo v romarski cerkvi na Pečah pri Boljuncu žegnanje, drugo odkar je bilo svetišče ponovno izročeno božji službi. Zaradi izredno slabega vremena je bilo moči prirediti le popoldansko slovesnost z večerno sv. mašo in petimi litanijami. Letos so dobile Peče tudi krasen mašni plašč zlate barve.

HODIL PO ZEMLJI SEM ČILSKI...

Излет v goré

S tem, da sem prišel v San Fernando, sem se spet močno približal čilskemu glavnemu mestu Santiago, saj je razdalja med obema le 134 km.

San Fernando je precej staro mesto. Ustanovljeno je bilo že leta 1742. Leži sredi rodovitne doline, ki je polna skrbno obdelanih polj in prostranih vinogradov. Dve reki: Tinguiririca in Antivero jim s svojo vodo omogočata bujno rast. Tudi služi San Fernando kot izhodišče za lepe izlete v kraljestvo And na čilsko-argentinski meji.

Seveda bi vsi ti podatki o San Fernandu še ne bili zadosten nagib, da izstopim na sanfernandski postaji. Kar me je gnalo v San Fernando, je bila navzočnost slovenskega duhovnika č. g. Frančka Fekonje, ki že več let oskrbuje tamošnjo bolnišnico in je iskreno vesel vsakega slovenskega obiska.

Ko je vlak z malo zamude obstal, je bil gospod Franček že na postaji. Dasi se nisva še nikoli videla, sva si takoj postala dobra prijatelja. Najprej sva zavila v restavracijo, kjer mi je dal gospod Franček servirati jedi, ki so pripravljene iz morskega lova. San Fernando je namreč po železnici zvezan s tiho-morsko obalo.

Nato me je zapeljal v svojo prostorno hišo, kjer sem se skopal in nato sladko zaspal.

Naslednje jutro je kmalu zahupal avto pred hišnimi vrati. Koliko je bilo moje veselje, ko sem zagledal gospoda Ludvika Tomazina, ki upravlja župnijo Auquincó, južnozahodno od San Fernanda.

Medtem ko je gospod Franček rod-dom iz Radgóné, torej štajerski rojak, je pa g. Tomazin gorenjskega porekla, iz Nakla pri Kranju doma. V bogoslovju je bil pred menoj štiri leta in bil v

tisti skupini novomašnikov, ki so leta 1940 za božič zadnji opravili v miru svojo prvo sv. daritev. Čez tri mesece nato je izbruhnila vojna in gorenjski bogoslovci so postali begunci na lastni zemlji.

Oba gospoda sta nato veliko pretrpela. Gospod Franček se je zatekel po razsulu Jugoslavije najprej v Dobre polje. Tam je prišel v roke komunističnim partizanom, ki so ga nekaj mesecev vlačili s seboj po kočevskih gozdovih, dokler se mu ni posrečilo pobegniti v Avstrijo.

Gospod Ludvik Tomazin pa je bil najprej kaplan na Blokah. Tudi on je doživel vso grozoto komunistične revolucije in italijanske vojaškega razsula. Preko Italije je najprej prišel v Ekvador in nato pa v Čile.

Vsi ti dogodki so bili sedaj že daleč za nami. Jesensko sonce je prijazno grelo pokrajino in visoki gorski orjaki so bili zaviti v rahlo megleno kopreno.

Gospod Franček je predlagal, da si jih ogledamo od blizu, gospod Ludvik je predlog sprejel in tako smo se pognali po lepi cesti v osrčje gorá. Najprej smo prečkali ravnino, nato pa se zarili v hrib. V drznih vijugah smo se dvigali vedno višje. Gore so se nam približale, da bi se jih z roko skoro dotaknil in vedno nove so se nam prikazovale. Kadar človek gleda nanje iz doline, se ti zdijo tako preproste, toda ko si sredi med njimi, šele vidiš, kako polne življenja so in koliko prelesti skrivajo v sebi.

Prevozili smo že 42 km in končno obstali ob jezercu, ki je človeško delo. Gorskemu potoku so zaprli pot in tako dali pokrajini v višini 1000 m vse lepši izraz. Okoli jezera si ljudje iz San Fernanda v vedno večjem številu stavijo

svoje hiše, da soboto in nedeljo preživijo v prosti naravi. Le žal jih je le malo, ki bi se spomnili, da je lepota narave božje delo in da moramo Stvarniku dati čast, ki mu gre kot našemu dobremu Očetu.

Naselje okoli jezera ima značilno ime: Bellavista (lepi razglad) in to po vsej pravici. Tudi naša skupina je bila lepota, ki se nam je nudila, kamor se je zavrlo oko. Žal nismo mogli reči s sv. Petrom: „Gospod, dobro nam je tukaj biti, napravimo si tri šotore...“ Dali smo jezeru slovo in se začeli počasi spuščati v dolino.

Mračilo se je že, ko smo spet zavozili v San Fernando. Poslovil sem se od gostoljubnega gospoda Frančka ter mu obljubil da ga ob povratku še obiščem, nato pa je avto planil v noč, Auquincu nasproti, kjer župnikuje gospod Tomazin.

Najprej sva se držala proge, ki gre proti jugu. Pri postaji Chimbarongo (15 km od San Fernanda) pa sva zavila na desno, progo prečkala in se namerila naravnost proti zapadu v dolino, ki je polna vinogradov in bogata na sadju.

Ura je bila malo čez osem, ko sva izstopila pred župniščem.

Med vinogradi

Ko je prišel gospod Tomazin v Auquincino, župnišče še ni stalo in vsakokratni duhovnik je moral stanovati pri vernikih. Vsakdo razume, da je tako življenje vse prej ko prijetno za dušnega pastirja, ki mora že po svoji službi ohranjati gotovo razdaljo pred verniki.

Gospod Ludvik je zato takoj začel misliti na župnišče in tudi uspel. Zgrajeno je iz lesa in prav udobno.

Dva dni sem ostal pri njem. S svojim avtomobilom me je zapeljal na več fundov, kjer so bili vsi zaposleni s trgatvijo grozdja. Ogledal sem si ogromne kleti in stiskalne naprave, ki spremenjajo grozdje v sladki mošt.

Na večer sva se usedla k radijskemu aparatu. Gospod Tomazin silno ljubi slovenske plošče. Zelo lepo zbirko je dobil

iz Severne Amerike. Jaz sem mu srečno pripeljal čez Ande tudi „Gallusovo“ ploščo iz Buenos Airesa.

Tako sva sedela in poslušala slovensko pesem. Za trenutek sva pozabila, da sva na južni polobli in sredi tujega ljudstva. Zunaj je med grozdem brusil skržat in na nebu je mesec rastel proti svoji polnosti.

V petek, 20. aprila, je bilo treba dati slovo tudi Auquincu. Znova sem začutil, da je na zemlji vsakemu veselju določena meja in primešana kaplja pelina. Vsako slovo nam priča, da prave sreče in pravega raja na zemlji ne smemo iskati. Vse stvari na zemlji nam kličejo, kot mojstrsko pravi sv. Avgustin: „Nismo se same naredile, Bog nas je ustvaril!“

Opoldne tistega dne me je gospod Ludvik zložil pred hišo gospoda Frančka v San Fernando. Kratek stisk rok in že smo se ločili: jaz na sever in gospod Ludvik na jug, gospod Franček pa je ostal pri svojih bolnikih. Med potjo sem skočil po slovo še k g. dr. Trdanu in ko je nastopila noč, sem zopet potrkal na vrata gospoda Ludvika v Maipo.

Pot na jug je bila končana.

Pri severni službi božji

V nedeljo ob dveh popoldne je odhajal vlak za čilski sever. Ker pa imajo Slovenci vsako četrto nedeljo službo božjo v kapeli bolnišnice „San Salvador“, sem se že zjutraj poslovil od matere prednice v Maipo. Lepo sem se ji zahvalil za izkazano gostoljubje, saj sem vse dni, ko sem bil v hiši, imel okusno hrano in pozorno postrežbo, kar je zlasti v Čilu, kjer je hrana tako zelo draga, zelo veliko vredno. Povabila me je, naj čez leto spet pridem na okrog. Toda med tem je gospod Ludvik odšel v Brazilijo in tako verjetna Maipoja ne bom več videl.

Gospod Ludvik Ceglar me je pospremil v Santiago. Ob enajstih se je pričela sv. maša. Najprej je g. Pokorn CM poročil mlad slovenski par, nato pa je pristopil k oltarju. Po evangeliju sem spregovoril nekaj priložnostnih misli in ko je bilo sv. maše konec, sem se seznanil

z nekaterimi Slovenci, zlasti z že ome-
njenim gospodom Vinkom Marinčičem,
ki je tajnik katoliškega mednarodnega
odbora za izseljence v Čilu.

Kot se vedno zgodi, je tudi to pot
čas prehitro potekel. Poslovil sem se od
s. Kaplje, ki me je še enkrat prosila,
naj najdem kakšnega slovenskega du-
hovnika, ki bi se zavzel za duhovne po-
trebe Slovencev v Santiagu in nato smo
se odpeljali na kolodvor Mapocho. Ime-
nuje se po reki istega imena, ki drvi
skozi Santiago mimo omenjene postaje.

Iz Mapocho odhajajo vlaki v Val-
paraiso, na čilski sever in proti Argen-
tini. Ker pa je proga proti Valparaisu
širokotirna, v ostalih dveh smereh pa
ozkotirna, je treba med potjo presesti
na drug vlak.

Bilo je točno dve, ko se je premak-
nila električna lokomotiva. Pomahal sem
prijateljem še enkrat v pozdrav in nato
ostal sam. Bil sem na povratku domov.

Proti severu

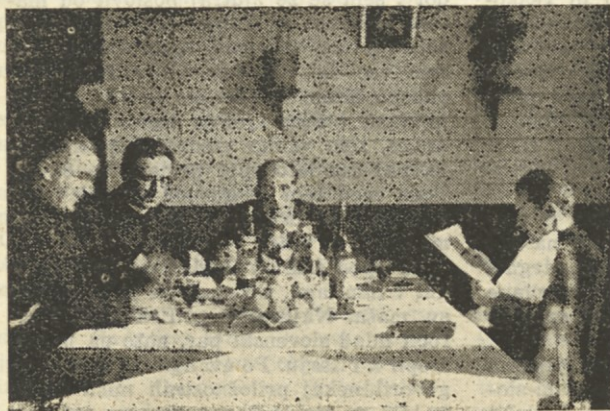
Nebo je bilo jasno kot ribje oko in
sonce kljub jeseni še zelo močno. Vlak
je skozi eno uro drvel po ožgani ravnini,
ki je na spomlad vsa zelena in v po-
letju polna žlahtnih sadov. Toda hribi
so se nam bližali vedno bolj: znamenje
da je santiaške kotline konec. Počasi je

vlak zmanjšal brzino, se začel vzpenjati
navzgor, se prebijal skozi predore in si
iskal novih poti. Končno je stekel na-
vzdol in se ustavil sredi čudovito lepe
doline, ki jo namakajo vodé in je polna
zelenja. Obstali smo v kraju Llay-
llay. Od tu gre en krak proti mestu
Los Andes, kjer se konča široki tir in
začne ozki, ki ob reki Aconcagui in pod
kipom Kristusa Odrašenika pripelje na
argentinsko stran.

Naš vlak pa je sledil toku reke, ki si
išče poti k morju. Zato smo brzeli proti
zapadu in se ob pol petih ustavili v in-
dustrijskem kraju La Calera. Tu sem
moral izstopiti, kajti vlak, ki me je pri-
peljal, se je obrnil takoj za La Calero
proti jugozahodu, jaz pa sem hotel priti
na sever.

V La Caleri se torej prične železnica,
ki je široka en meter in prodre vse do
mesta Iquique ob tihomorski obali. Raz-
dalja znaša „samo“ 1889 km. Jaz sem
si kupil vozni listek do Antofagaste, ki
je oddaljena od La Calere 1543 km. So
to razdalje, ki smo si jih v Evropi le
težko predstavljali.

Ta železnica je najstarejša v vsej
Južni Ameriki. Leta 1849, torej v dobi,
ko so bile železnice še v Evropi prava
redkost, je začel angleški inženir Viljem
Wheelwright z gradnjo proge, ki naj bi

V kraju Capitán Pastene,
kjer je župnikoval g.
Martin Turk, so se sre-
čali pred leti vsi štirje
slovenski duhovniki iz te-
muške škofije. — Od leve
na desno: Francé Kup-
ljenik, Janez Mohar,
Martin Turk (sedaj v
Kanadi) in Jože Guštin
(sedaj v Buenos Airesu)

Eden najlepših ognjenikov v Čilu, vulkan Villarica, čigar podnožje je obiskal tudi prevzv. g. škof dr. Gregorij Rožman ob priliki svojega bivanja med slovenskimi duhovniki temuške škofije.

vezala La Calero z mestom Copiapó (897 km). Takrat se je namreč Čile končal pri tem mestu. Vse ozemlje, kjer so sedaj cvetoči bakreni in soliterni rudniki in važno пристanišče Antofagasta je tedaj vse do peruanske meje spadalo k Boliviji. Toda Bolivijanci s puščavo niso vedeli kaj početi in so dopustili, da so jim po letu 1870 Čilenci obširno ozemlje iztrgali. Tako so danes Bolivijanci brez morja in poželjivo gledajo na Antofagasto, od koder vodi železna cesta v njih glavno mesto La Paz.

Prestopil sem torej na vlak za sever in se namestil na sedežu, ki naj bi se na noč spremenil v spalno posteljo.

Ob pol šestih zvečer se je vlak, ki je bil sestavljen iz dveh vagonov prvega razreda in dveh spalnih vozov in ki ga je vlekla Diesel lokomotiva, premaknil. Sprva smo se vozili še po dolini; toda kmalu smo zavili v ozko sotesko in ko se je zdelo, da imamo steno pred seboj, je vlak zginil v predoru.

Ko je pripeljal zopet na svetlo, se je ustavil da počaka na vlak, ki je prihajal iz nasprotni strani. Prizor, ki se

mi je nudil, je bil nekaj edinstvenega. Globoko pod nami se je razprostirala ravnina in v ozadju se je bleščalo morje, ki so ga zlatili žarki zahajajočega sonce. Bilo je, kot da se pred mano razprostira začarana pokrajina, ki jo je spetna čarovnikova roka približala mojim očem.

Pol ure smo nato potrebovali, da smo po najbolj drznih ovinkih dosegli ravnino pod seboj. Nastopila je noč, ena najlepših, ki sem jih kdaj doživel. Na nebu je žarela polna luna in spremenjla pokrajino v srebrno deželo.

Železna kača je med tem prišla do morja. Dve uri so nam peli valovi uspa-vanko, medtem ko so vagoni drdrali svojo pesem in je žvižg lokomotive od časa do časa prekinil molk noči.

Pri kraju Los Vilos smo dali morju slovo. Spet je vlak začel lesti navzgor. Obrnili smo se v notranjost dežele. Pot sem že poznal, ker sem jo pred dvema letoma napravil za dne.

Značilno za to železnico so visoki vzponi in globoki sestopi, ko večkrat zagledaš železnico pod ali nad seboj.

Danes bi seveda najbrže progo drugače izpeljali in ji zmanjšali strmec. Sredi preteklega stoletja pa so inženirji verjetno uživali, da so železno cesto čim bolj mojstrsko speljali čez gorske prelaze, mesto da bi se poslužili predorov. Saj je bilo nekaj podobnega tudi s Semmeringom v Avstriji.

Do Serene, kamor smo prišli naslednji dan ob enajstih in ki je od La Calere oddaljena 494 km, smo se štirikrat dvignili v hrib in štirikrat spet spustili v dolino. Pokrajina je revna na zelenju, le po dolinah, kjer je voda, je videti obilno rastlinstvo in travnike z živino.

Serena je zelo staro mesto. Ustanovil ga je kapitan Juan Bohon leta 1544, toda že pet let nato so ga domačini razdejali. Pa se je mesto dvignilo iz razvalin, dokler ga niso leta 1680 zažgali in izropali angleški morskari. Sedaj ima 21.400 prebivalcev.

Mesto slovi po svojih cerkvah in šolah. V vsaki kvadri najdeš kako cerkev in vse dihajo zgodovino preteklih stoletij. Je sedež nadškofa in važno upravno središče.

Lego ima silno lepo. Oddaljeno tri kilometre od morske obale leži na pobočju hriba, na katerem se košati trdnjava iz časov, ko so še Indijanci nadlegovali evropske priseljence. Klima je idealna: vse leto imajo v Sereni pomlad.

Nasproti Sereni leži ob istem zalivu pristanišče Coquimbo. Čudovit je pogled ponoči iz enega mesta na drugo, ko se kopljeta v morju luči in se tiho pozdravljata.

Pri Sereni je proga spet zavila od morja proč. Znova smo se znašli sredi globokih dolin, ki jih prečkajo in spremljajo suhe struge. Zginilo je rastlinstvo, ki sem ga tisti dan videl le še enkrat in potem v Čilu nič več.

Dasi ni bilo več videti drevja, je bila pot zelo zanimiva, kajti neprestano smo padali in se dvigali, prečkali prepade, vstopali in izstopali v predore in se ustavljali na postajah, kjer so bili pri-

pravljene mogočnice skladi bakrene rude za prevoz v čistilnice.

Pokrajina od La Calere do Copiapó se imenuje „Chile Chico“ (Mali Čile). Značilno zanj je rudarstvo v malem obsegu. Vsepovsod je videti na pobočjih hribov rove, ki grejo v notranjost zemlje in ki vračajo ljudem baker — vsakdanji kruh tamošnjih prebivalcev.

Na večer smo prispeli v Vallenar, ki je 723 km daleč od La Calere. Je to oaza sredi puščave, kjer uspeva vinska trta, raste sadje in je zemlja radi reke, ki teče skozi mesto nad vse rodovitna. Na postaji so nas sprejele ženske, ki so ponujale grozdje, sadje, sir in kruh. Zavedal sem se, da do Argentine vsega tega ne bom več videl, pa sem si vsega nekaj kupil v slovo od čilske zemlje.

Spet je nastopila noč, že druga na vlaku in ko sem se zbudil, smo bili že 1073 km proč od La Calere in 1191 proč od Santiaga.

Ustavili smo se na postaji Pueblo Hundido (Pogreznjeno naselje). Tu nehajo čilske državne železnice in se začnejo privatne. Zato smo tudi zamenjali Diesel lokomotivo z drugo na parni pogon.

Nato smo se začeli znova dvigati. V ozadju je bilo videti proti zahodu verigo Andov. Pokrajina je bila pusta in vozili smo se po visoki planoti, ki ji Čilencem pravi „pampa“. Oster veter brije preko nje, tako da si moraš krepko zapeti obleko, da te ne prepriha. In vendar je ta pampa ali „Chile Grande“ (Veliki Čile) za Čilena silnega gospodarskega pomena. Sredi puščave stojijo pločevinasta naselja, „oficina“ jim pravijo Čilenci, iznad katerih se dvigajo dimniki, ki ljudem oznanjajo, da je v zemlji baker in soliter. Zemlja je pokrita z belo preprogo, znamenje, da je polno soliterne rude.

Sredi popoldneva smo pri naselju Catalina dosegli najvišjo točko: 2.850 m. Nato smo se začeli spuščati navzdol in ko ja ura kazala deset, se je vlak ustavil v Antofagasti.

V mestu Hrvatov

Prvo noč sem prebil kar v hotelu, ker nisem vedel, ali bom v župnišču dobrodošel, če se oglasim ob tako pozni uri. Ko sem pa zjutraj maševal v stolni cerkvi, me je župnik, rodom iz Trevisa v Italiji, takoj povabil, naj se preselim k njemu. Bil je do mene izredno pozoren in me naravnost obsipal s prijaznostjo. Še danes se ga hvaležno spominjam in se večkrat vprašam, ali bi jaz sprejel doma kakega nepoznanega italijanskega duhovnika z isto dobroto, kot je ta gospod to storil z menoj.

Takoj mi je v šali povedal, da je Antofagasta mesto Hrvatov in Bolivijancev, v katerem živi močna čilenska manjšina. In ni pretiraval.

Hrvatje dejansko obvladajo vso trgovino v mestu. Gledal sem napise po izložbah in bral: Martinić, Obilinović, Ostoić, Predalić, Vlastelica, Vlahović, Jurać in slično.

Mnogi so dobri katoličani in sodelujejo v farnih organizacijah. Spet drugi so pa vero izgubili in se sedaj navdušujejo za Tita. Titova Jugoslavija seveda njih naivnost izrablja in se jih poslužuje za svoje temne namene. T to vzdržuje v Antofagasti konzulat in Titov zastopnik je zelo delaven.

Hrvat v Antofagasti so jugoslovansko usmerjeni. Ne'er nisem opazil, da bi se navduševali za Pavelića ali za državo, ki ji je bil poglavnik. Organizirani

so v društvu „Jugoslavenski Sokol“. 1. decembra 1955 je društvo proslavljalo 28-letnico svojega obstoja. Krajevni list je ob tisti priliki veliko pisal o namenih društva in pomenu, ki ga ima kot športna organizacija za Antofagasto.

Mesto je zelo čisto in lepo urejeno. Trenutno šteje 50.000 prebivalcev. Trpi pa na velikem pomanjkanju vode. Sedaj gradijo nov vodovod, ki bo prinašal vodo iz argentinske meje, nad 300 km daleč. V mestu, kakor tudi nad pampo vse leto ne pade kaplja dežja. Temperatura je idealna: poleti ne prekorači 25° in pozimi ne pade pod 12°.

Antofagasta je glavna izvozna luka za soliter in baker. V notranjosti pampe se nahaja največji rudnik bakra na svetu, Chuquicamata s 25.000 prebivalci.

Iz Antofagaste vodita dve železniški progi v soslednji državi: ena, dolga 1174 kilometrov v bolivijsko glavno mesto La Paz, druga, 911 km dolga pa v Salto v Argentini. Prvo ima v upravi angleška družba, drugo pa Angleži na čilski strani, Argentinci pa na argentinski.

Progo iz Salte so začeli graditi takoj po prvi svetovni vojni. Sprva so prodrli do kraja San Antonio de los Cobres, potem pa je delo obstalo. Šele pod Peronom so prišli do prelaza Socompa (3915 m višine), ki veže Argentino s Čilem.

Nova železnica naj bi čilskemu severu posredovala živino in žito, a ne dosega svojega namena, ker čilski jug

trgovino preprečuje s svojimi spletkami. Osební vlak vozi z obeh strani le enkrat na teden, ob četrtekih.

Spet v Argentini

Ob desetih zvečer sem zapustil Antofagasto, potem ko sem se prísérčno poslovil od prijaznega župnika in predstavnikov farnih organizacij.

Že ponoči smo se dvignili zelo visoko. Ko sem se zjutraj zbudil, sem imel občutek, da smo kakih tisoč metrov nad morjem, pa smo bili že širitisoč. Jasno je bilo, da me je zeblo, komaj sem malo stopil na postajah na prosto. Mnoge je zagrabila višinska bolezen, kateri sem pa jaz uspešno kljuoval.

Proga na čilski strani ni bogve kaj slikovita. Gre po gorski planoti in se enakomerno dviga. Šele proti argentinski meji je pridobila na zanimivosti. Ko smo se bližali ognjeniku Socompa, pod katerim leži prelaz, smo zašli v ognjeniško ozemlje. Prvi vtis je bil, da je treščila v pokrajino atomska bomba. Na kilometre daleč so bili razsejani ogromni skladi skal, luknja je zijala pri luknji in med njimi je vlak počasi spel naprej.

Radi silne višine vozijo na tej progi le močne lokomotive (na parni pogon). Rekli so mi, da bi Diesel lokomotive ne bile na tem ozemlju uporabne, ker bi se jim strdilo olje.

Ob petih popoldne smo prišli na mejo. Po voznem redu bi nas že moral čakati vlak z argentinske strani. Toda radi pokvare lokomotive je prišel s peturno zamudo. Tako smo odšli šele malo pred polnočjo.

Tudi na argentinski strani smo sprva drčali po gorski planoti. Še opoldne naslednjega dne smo se dvigali in dosegli najvišjo točko 4.400 m.

Studenci so bili od silnega mraza vsi zamrznjeni. Večkrat smo naleteli na črte večjih vikun in manjših lam, ki se živje pasejo sredi gorskih pobočij. Mirno so nas gledale in se pasle naprej.

Kmalu po poldnevu smo privozili v San Antonio de los Cobres. Zamenjali smo lokomotivo in se pognali proti Salti.

Začel se je najlepši del vožnje, ne da bi preje za to vedel. San Antonio leži še silno visoko: 3.774 m nad morjem. Ker je Salta veliko nižje, 1000 m nad morsko gladino, smo se morali v naglih zavojih spustiti 2.500 m globoko. Vlak je drvel skozi predore, bilo jih je 21 in dvakrat se je v predoru zasukal okrog samega sebe.

Najbolj zanimivo je bilo gledati zadnji del proge, že v bližini Salte. Spuščali smo se po pobočju doline, ki je bila globoko pod nami. Nenadoma sem zagledal progo pod seboj. Nisem mogel razumeti, kje se je vzela. Pa je vlak zavozil v predor, se tam ustavil in se nato ritensko spustil po pobočju na spodnjo progo. Strmec je bil tako velik, da v pobočju ni mogel napraviti niti obrata, temveč se je mogel le v cig-cag črti spustiti navzdol. Na ta način smo padli dvakrat v globel. Res mojstrsko delo graditeljev, ki jih je vodil angleški inženir Maury. Ena izmed postaj nosi sedaj v znak priznanja njegovo ime.

Radi zamude smo prišli v Salto šele ob devetih zvečer in komaj še ujeli vlak, ki je odhajal v Buenos Aires. Ker je bila naslednji dan nedelja in nisem hotel ostati brez maše, sem vožnjo prekinil in prebil nedeljo v naselju Trancas blizu Tucumana, kjer župnikuje g. Janez Urbanč. Žal ga pa nisem dobil doma, ker je imel misijon na deželi.

Naslednji dan sem se zapeljal v avtobusu v Tucuman, kjer sem se vsedel na vlak. Spet sem moral požirati prah, ki ga je polna santiaška provinca. Bel kot mlinar sem se na večer 1. maja pripeljal v Rosario, si tam malo stepel obleko in ko je bila ura na angleškem stolpu v buenosaireskem pristanišču polnoč, srečno prispel na cilj.

Videl sem veliko, imel se dobro, a vsemu se rad odpovem, če bi mogel še kdaj pešačiti med dolensjkimi griči ali se vzpeti na skalnati greben Triglava. Kajti mnogo je lepote na svetu — a Slovenija je le ena.

(Konec)

Tri minute dobre volje

Ona njej: „Kako lep plašč imaš!“

„Mož mi ga je pomagal kupiti.“

„Kako sta si razdelila stroške?“

„Jaz sem ga izbrala, on je dal pa denar.“

—:—

Kaj je Jugoslavija?

„Jugoslavija je dežela s 6 državami, s 5 narodi, s 4 jeziki, s 3 verami, z 2 vrstama črkopisa in z eno samo politično stranko.“

Indijski politik Krišne

—:—

Ali veste, v čem so komunisti uspeli stoprocentno?

V tem, da so zgradili najdražjo ptico sveta. (Ladja Galeb)

—:—

Zakaj je pravzaprav Haile Selasie obiskal Tita? Iz dveh razlogov:

Prvič, da nauči Tita, kako je treba vladati, in drugič, da vidi deželo, v kateri so belci sužnji kot pri njem črnci.

In Tito, zakaj je on šel v Abesinijo? Tudi iz dveh razlogov:

Prvič, da se nauči, kako bi se dalo njegove oficirje in diplomate civilizirati, in drugič, da natančneje spozna zakone džungle (pragozda).

—:—

Pruski kralj Friderik II. je prišel s svojim bratom, princem Henrikom, na potovanje po Šleziji v nek samostan. Prior je priporočil samostan kraljevi naklonjenosti in hkrati prosil za dovoljenje, da bi smel zopet sprejemati novince. Kralj je to takoj dovolil in pripomnil, da bo on sam poslal prve novince. Nato je svojemu bratu po francosko pošepetal na uho: „Dva vola jim pošljem.“ Prior je francosko razumel in je z obrazom, polnim spoštovanja, odgovoril: „Mi se vašemu veličanstvu najtopleje zahvaljujemo in v dokaz našega priznanja bomo novincema, ki nam ju bo poslalo vaše veličanstvo, dali imeni Friderik in Henrik!“

—:—

Urednik lista v Alabami je bil obsojen na plačilo 15 dolarjev, ker je naznanil neko zaroko v tejle obliki: „Zaročila sta se Susana Dwyer iz našega mesta (52 let) in Fred Ostbius iz Čikaga. Ženin je trgovec s starinami.“

—:—

Tito je zbolel in so ga morali na hitro operirati. Zvedelo se je, da se je bil pretegnil in da je trpel na kili. Ljudem se je to zdelo popolnoma naravno. „Revež, saj se je moral pretegniti, ko nam pa je tako visoko dvignil pogoje za življenje,“ so modro ugotavljali.

—:—

V Abesiniji je beseda „ras“ zelo časten naslov. Nosijo ga le najbolj zaslužni možje.

Ob priliki svojega obiska v Beogradu je abesinski neguš Haile Selasie ta naslov podelil v znak priznanja tudi štirim jugoslovanskim komunistom. Tito je postal Ras-Bojnik, Kardelj Ras-Vratnež, Ranković Ras-Uzdanec in gospa Jovanka Broz Ras-Sipnica.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XXIV

Številka 11

NOVEMBER

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

Je slovenski verski mesečnik

V tej številki boste brali:

Poslednja stopinja (Dr. Branko Rozman)	569
Iz psihologije milosti (Dr. A. Ušeničnik)	571
Sv. oče Leon XIII. o rožnem vencu	573
Papeški molitveni namen za november 1956 (prof. Alojzij Geržinič)	574
Cristianos de izquierda y derecha (Joe Juck)	575
Sveti Jozafat Kunčevič (Anton Merkun)	576
Pojte Gospodu vse dežele! (Gregor Mali)	577
Pred poroko (Dr. S. P.)	582
Postani moj učenec! (Kristofil)	584
Edinorojeni Sin božji (Stanko Koščak) . .	585
Dve obletnici	590
Usodne posledice beneškega plebiscita (Marijan Marolt)	593
Na Svete Višarje (Stana P.)	597
Iz sveta	600
Usodna preobleka (E. William)	605
Moj Bog (Dragotin Kette)	607
Med nami	608
Kako so vzgajali naši stari in še kaj (fzt)	611
Z domačih tal	613
Hodil po zemlji sem čilski (J. Jurak)	616
Tri minute dobre volje	623

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor, ki ga sestavljajo dr. Gnidovec France, Jurak Jože, Mali Gregor, dr. Rozman Branko; za tehnično opremo in fotografije skrbi Valentin Bohinc.

Platnice in stalna zaglavja je narisal Hotimir Gorazd.

Celoletna naročnina znaša za Argentino in države, ki nanjo mejijo (razen Uruguaya) 70 pesov. Za Uruguay in ostale dežele latinske Amerike, kakor tudi za vse dežele, če se plača v argentinskih pesih, je naročnina 90 pesov; za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Avstrijo 75 šilingov, za Italijo 2000 lir, drugod v protivrednosti dolarja.

Tiska tiskarna Salguero.
Salguero 1506, Buenos Aires

CORREO
ARGEN-
TINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

Revijo morete naročiti in plačati pri naslednjih poverjenikih:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, in poverjeniki „čebelice“.
Ramón Falcón 4153, Buenos Aires
Braziliya: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, São Paulo, Brasil.
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.
Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.
Ita ija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia.
Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten,
Avstralija: rev. Bernard Ambrožič, 66 Gordon Str., Paddington (Sydney)

Idilične so ulice in niše starodavnega slovenskega mesta Kamnik. Njegova lega med prijaznimi holmi in griči v vznožju Kamniških Alp (v ozadju) privlači mnoge letovišarje. Že v 13. stoletju je veljal Kamnik za najvažnejše mesto takratne Kranjske. V Kamniku sta se rodila slovenska pesnika Anton Medved in naš veliki genij Francé Balantič.

Na zadnji strani: Pokopališče v Ovčji vesi pod Sv. Višarjami v sajnji dolini Zajzere.

Spodaj: Kamnik — Razgled z Malega gradu (Foto C. Kunc)

TRUPLO V POLJU

Nimam duše več, telo so
divje rože mi preklile,
ko v pohodu zmagoslavnem
so po zemlji se razlile.

Nič več moja kri ni slana
in prhnim kot mrtva stebla;
zdaj samo še vedno čakam,
kdaj pomlad me bo razgrebla.

FRANCE BALANTIČ